

महाराष्ट्र शासन, आदिवासी विकास विभाग नागरिकांची सनद

आयुक्त आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, महाराष्ट्र राज्य,पुणे

२८,क्वीन्स गार्डन, नवीन सर्कीट हाऊस शेजारी, कॅम्प, पुणे ४११००१ दूरध्वनी क्र. ०२०-२६३६०९४१/२६३३०८५४ ई-मेल trti.mah@nic.in व est.trti-mah@nic.in वेबसाईट trti.maharashtra.gov.in

प्रस्तावना

आधुनिक भारताची सामाजिक, आर्थिक व राजकीय व्यवस्था व जडणघडण ही लोकशाही तत्वावरआधारभूत आहे. भारतीय राज्य घटनेनुसार या लोकशाही तत्वाचा पुरस्कार करण्यात आलेला आहे. लोकशाही तत्वावर आधारभूत राष्ट्रीयत्वाची व भाविनक एकात्मता निर्माण होण्यासाठी देशातील विविध सामाजिक समूहांना /व्यक्तींना विकासाची समानसंधी उपलब्ध करुन देणे ही काळाची गरज होती. देशातील ऐतिहासिक, भौगोलिक व सामाजिक परिस्थितीमुळे देशातील सर्व जाती-जमाती समूहांना शैक्षणिक, सामाजिक व राजकीय स्तरावर समान संधी उपलब्ध होत नसल्यामुळे दुर्गम भागात, दऱ्याखोऱ्यात वास्तव्य करुन राहत असलेले आदिवासी समूह हे विकासापासून वंचित राहिलेले आहेत. याचा विचार होऊन सर्व समूहांमध्ये समानता (Equity) निर्माण करण्यासाठी आणि मुख्य प्रवाहात नसलेल्या वंचित समाजाला मुख्य प्रवाहात आणून देशाच्या विकासात त्यांना सामावून घेऊन त्यांना आत्मसन्मान मिळवून देण्यासाठी स्वातंत्रप्राप्तीनंतर शासनाने विविध स्तरावर अनेक प्रयत्न सुरु केले.

महाराष्ट्र राज्यातील आदिवासी विकास विभागाकडे राज्यातील अनुसूचित जमातीच्या सर्वागिन विकासासाठी जबाबदारी सोपविण्यात आली आहे. सन २००१ च्या जनगणनेनुसार महाराष्ट्र राज्याची लोकसंख्या ९६८.८९ लाख असून यापैकी आदिवासी ८५.७७ लाख आहे. राज्यातील आदिवासी लोकसंख्योची टक्केवारी ८.९% इतकी आहे.

संस्थेची उदिष्टये आणि कार्ये :-

- १. केंद्र व राज्य शासनामार्फत आदिवासी समाजाच्या आर्थिक, शैक्षणिक व सामाजिक विकासाकरिता राबविण्यात येणाऱ्या विविध योजनांचा आदिवासी जीवनावर झालेल्या परिणामांचे मूल्यमापन करणे.
- २. आदिवासी जीवन व विकास यांचेशी संबंधित विषयावर संशोधन करणे
- 3. आदिवासी विकास विभागात कार्यरत अधिकारी/कर्मचारी यांचेकरिता सेवांतर्गत प्रशिक्षण तसेच आदिवासी विद्यार्थ्यांकरिता सेवापूर्व प्रशिखण कार्यक्रम राबविणे.
- ४. आदिवासीकरिता विविध प्रशिक्षण सत्रांचे आयोजन करणे.
- ५. आदिवासी कला व संस्कृती जतन करण्याकरिता आदिवासी सांस्कृतिक संग्रहालय चालविणे, हस्तकला प्रदर्शनाचे विविध शहरी भागात आयोजन तसेच आदिवासी जीवनावर लघुपटाची निर्मिती करणे.
- ६. महाराष्ट्र राज्यात क्षेत्रिय स्तरावर कार्यरत असलेल्या अनुसूचित जमाती प्रमाणपत्र तपासणी समितीच्या कामकाजावर प्रशासकीय नियंत्रण ठेवणे.

(2)

संस्थेची प्रशासकीय संरचना

आयुक्त हे या संस्थेचे प्रशासकीय प्रमुख आहेत. संस्थेच्या दैंनदिन कामकाजासाठी त्यांना सहाय्य करण्यासाठी सहसंचालक व उपसंचालक (एकात्मिक क्षेत्र विकास कार्यक्रम — एक्षेविका) (Intigrated Area Development Programe - IADP) ही दोन पदे कार्यरत आहेत.

आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था,पुणे ही शासकीय संस्था दिनांक १ मे,१९६२ रोजी स्थापन करण्यात आली असून या संस्थेच्या अधिनस्त आठ अनुसूचित जमाती प्रमाणपत्र तपासणी समित्या कार्यरत आहेत. त्या पुढीलप्रमाणे ठाणे, पुणे, नाशिक, नंदूरबार, औरंगाबाद, अमरावती, नागपूर व गडिचरोली आहेत. "महाराष्ट्र अनुसूचिज जाती,अनुसूचिज जमाती, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, इतर मागासवर्ग व विशेष मागास प्रवर्ग जातीचे प्रमाणपत्र (देण्याचे व त्याच्या पडताळणीचे विनियमन) अधिनियम,२०००, (सन २००१ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक २३)" पारित करण्यात आला आहे व त्या अधिनियमाची अंमलबजावणी होण्याच्या दृष्टीने "महाराष्ट्र अनुसूचिज जमातीचे प्रमाणपत्र (देण्याचे व त्याच्या पडताळणीचे विनियम)नियम, २००३" राज्यात लागू आहे. त्यानुसार अनुसूचित जमाती प्रमाणपत्र पडताळणी समिती मार्फत अनुसूचित जमाती प्रमाणपत्र तपासणी केली जाते.

आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था,पुणे या संस्थेचे संशोधन व प्रशिक्षण तसेच आदिवासी विकासाच्या अनुषंगाने उद्दिष्टांची प्रभावीपणे व गतीमान होण्यासाठी संस्थेला शासनाने दिनांक २४/१२/२०१३ च्या शासन निर्णयान्वये स्वायत्त संस्था म्हणून मान्यता प्रदान करण्यात आली. संस्थेची नोंदणी अधिनियम १८६०अंतर्गत नोंदणी क्रमांक महा.१४४३/२०१५, दिनांक २०/१०/२०१५ नुसार नोंदणी करण्यात आली आहे.तसेच संस्थेची नोंदणी सार्वजनिक विश्वस्त अधिनियम १९५० अंतर्गत पंजीबध्द करुन धर्मादाय आयुक्त कार्यालयाकडे नोंदणी क्र.एफ-४६०६०/पी, दि.१९/१२/२०१५नुसार नोंदणी करण्यात आली आहे.

सदर बाबतीत संपर्क साधण्याकरीता अधिकारी व इतरही माहिती दर्शविणारी सोबतची अनुसूचित जमाती पडताळणी समिती कार्यालयाची नागरिकाची सनद तयार करण्यात आली आहे.

आदिवासी विकास विभागाची प्रशासकीय संरचना मा.मंत्री,आदिवासी विकास विभाग मा.राज्यमंत्री,आदिवासी विकास विभाग मा.सचिव,आदिवासी विकास विभाग आयुक्त, आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, महाराष्ट्र राज्य,पुणे सहसंचालक, आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, सहआयुक्त, पुणे अनुसूचित जमाती प्रमाणपत्र तपासणी समिती, पुणे,ठाणे,नाशिक,अमरावती,औरंगाबाद, नागपूर,नंदूरबार,गडचिरोली. विधी शाखा उपसंचालक(संशोधन) पोलीस दक्षता उपंसचालक (एक्षेविका) प्रशासन शाखा, पथक 1 लेखाशाखा, 1 समन्वय, 1 संशोधन प्रशिक्षण संग्रहालय

१.अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्राचे प्रमाणपत्राची तपासणी करणे.

१. शासनाने अनुसूचित जमातीच्या व्यक्तींना विकासाच्या मुख्य प्रवाहात आणण्यासाठी व त्यांचा विकास होण्याच्या दृष्टीने अनेक सवलती जाहीर केलेल्या आहेत. अनेक बिगर आदिवासी व्यक्ती नामसादृश्याचा फायदा घेऊन या सवलतींचा लाभ घेत असल्याचे लक्षात आल्यावर या बाबींना आळा घालण्याच्या दृष्टीने महाराष्ट्र शासनाने कायदा व नियम राज्यात लागू केले आहेत. त्यानुसार;

"महाराष्ट्र अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, इतर मागासवर्ग व विशेष मागास प्रवर्ग जातीचे प्रमाणपत्र (देण्याचे व त्याच्या पडताळणीचे विनियम) अधिनियम,२००० अंमलबजावणी होण्याच्या दृष्टीने "महाराष्ट्र अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्र (देण्याचे व त्याच्या पडतळणीचे विनियम)नियम,२००३" राज्यात लागू आहे.

२. अधिनियमातील कलम २ च्या खंड (ख) द्वारे प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकाराचा वापर करुन महाराष्ट्र शासनाने जिल्हाधिका-यांकडून प्राधिकृत करण्यात येईल अशा उपविभागीय अधिकारी (महसूल) किंवा यथास्थिती उपजिल्हाधिकारी यांना उक्त अधिनियमाच्या प्रयोजनासाठी अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपज्ञत्र निर्गमित करणे याकरिता प्राधिका-यांकडून अनुसूचित जमाती प्रमाणपत्र मिळण्याची कार्यवाही सक्षम अधिकारी म्हणून नियुक्त करण्यात आलेले आहे. अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्र देण्यासाठी किंवा प्रमाणपत्राचा अर्ज नाकारण्यासाठी सक्षम प्राधिका-याने अनुसरावयाची कार्यपध्दती व स्थलांतरीत व्यक्तींना अनुसूचित जमाती प्रमाणपत्र देणे याबाबतची तरतूद जमातीचे प्रमाणपत्र मिळण्याचा अर्ज सक्षम प्राधिका-याकडून फेटाळण्यात आला असेल, तर अर्जदारास तीस दिवसाच्या आत संबधीत अपिलीय प्राधिका-याकडे संबंधीत अनुसूचित जमाती प्रमाणपत्र तपासणी समिती अपील करण्यातची तरतूद नियम ८ मध्ये करण्यात आली आहे. उपरोक्त नियमामधील नियम, ३,४,५ मध्ये विशद करण्यात आलेली आहे.

याबाबत शासनाने अनुसूचित जमाती प्रमाणपत्र तपासणी समित्यांचे कामकाज ऑनलाईन करण्यासाठी नव्याने विकसीत करण्यात आलेल्या संगणकीकृत ऑनलाईन प्रणालीची अंमलबजावणी सर्व अनुसूचित जमाती प्रमाणपत्र तपासणी समित्यांकडून दिनांक १ मे,२०१६ पासून सुरू करण्यात आली आहे. सदर ऑनलाईन संगणकीकृत प्रणालीचे नामकरण "आदि प्रमाण प्रणाली" असे करण्यात आली आहे. अनुसूचित जमाती प्रमाणपत्र तपासणीसाठीचे अर्ज हे https://etribevalidity.mahaonline.gov.in या संकेतस्थळावर अर्ज करणे, कागदपत्रे अपलोड करणे अर्जाची सद्यस्थिती, सुनावणीचा दिनांक इत्यादीबाबत सविस्तर माहिती अर्जदारास उपलब्ध करुन घेता येईल.

३. सद्या राज्यात पुणे,ठाणे,नाशिक,अमरावती,औरंगाबाद,नागपूर,नंदूरबार व गडिचरोली या आठ ठिकाणी अनुसूचित जमाती प्रमाणपत्र तपासणी समित्या कार्यरत असून उपरोक्त अधिनियम व नियमातील तरतूदीनुसार अनुसूचित जमाती प्रमाणपत्र तपासणी समित्यांकडून अनुसूचित जमातीच्या प्रमाणपत्रची तपासणी करण्यात येते.

अनुसूचित जमाती प्रमाणपत्र तपासणी समितीची कार्यालये व समितीचे अधिकारितेचे क्षेत्र खालीलप्रमाणे आहे.

अनुसूचित जमाती प्रमाणपत्र तपासणी समितीची कार्यालये व समितीचे अधिकारितेचे क्षेत्र

अ.क्र	अनुसूचित जमाती प्रमाणपत्र तपासणी समितीचे नाव व दूरध्वनी क्रमांक	महसूल विभाग	कार्यक्षेत्रातील जिल्हे
٧.	सहआयुक्त,अनुसूचित जमाती प्रमाणपत्र तपासणी समिती,पुणे कपील टॉवर्स,सी विंग पाचवा मजला आरटीओ कार्यालयाशेजारी,पुणे- ४११००१दूरध्वनी क्रमांक : २०२-२६०५७९६१ Email-tcscpun.mah@nic.in	पुणे	पुणे,सातारा,सांगली, सोलापूर,कोल्हापूर
٦.	सहआयुक्त,अनुसूचित जमाती प्रमाणपत्र तपासणी समिती,ठाणे एमटीएनल इमारत, ६ वा मजला,गणेश टॉकीलजवळ,चरई ठाणे (पश्चिम)- ४००६०१,दूरध्वनी क्रमांक : ०२२-२५८८३५०३ Email-tesetha.mah@nic.in	कोकण विभाग	मुंबई शहर,मुंबई उपनगर,ठाणे, रायगड,रत्नागिरी,सिंधुदुर्ग
₹.	सहआयुक्त,अनुसूचित जमाती प्रमाणपत्र तपासणी समिती,नाशिक आदिवासी विकास भवन,जुना आग्रा रोड,नाशिक-४२२००२दूरध्वनी क्रमांक: ०२५३-२५७७०५९ Email-tesensk.mah@nic.in	नाशिक	नाशिक,अहमदनगर
8.	सहआयुक्त,अनुसूचित जमाती प्रमाणपत्र तपासणी समिती, औरंगाबाद -४३१००३,प्लॉट नं.१० सेक्टर ई-१ सेंट लॉरेन्स हायस्कूलजवळ, सिडको बस स्टॅण्डसमोर,औरंगाबाद ४३१००१ दूरध्वनी क्रमांक : ०२४०-२६६२९०१ Email-tcscaur.mah@nic.in	औरंगाबाद	औरंगाबाद, जालना,परभणी बीड, नांदेड, उस्मानाबाद, लातूर, हिंगोली
ц.	सहआयुक्त,अनुसूचित जमाती प्रमाणपत्र तपासणी समिती,अमरावती मा.राज्य माहिती आयोगाच्या कार्यालयासमोर,सना बिल्डींग,चपराशीपुरा,अमरावती-४४४६०२दूरध्वनी क्रमांक : ०७२१- २५५०९९५ Email-tcscamr.mah@nic.in	अमरावती	बुलढाणा,वाशिम, अकोला,अमरावती, यवतमाळ,
<i>Б</i> .	सहआयुक्त,अनुसूचित जमाती प्रमाणपत्र तपासणी सिमती,नागपूर आदिवासी विकास भवन,२रा माळा, आरटीओ ऑफिससमोर, अमरावती रोड, गिरीपेठ, नागपूर-४४००१० दूरध्वनी क्रमांक : ०७१२- २५६००३१ Email-tesenagpur@gmail.com, tesengp.maharashtra@gov.in	नागपूर	वर्धा, नागपूर,भंडारा, गोंदिया
.	सहआयुक्त,अनुसूचित जमाती प्रमाणपत्र तपासणी समिती, नंदूरबार शितकरण केंद्राची इमारत, आरटी ओ ऑफिसजवळ, साक्री रोड,नंदूरबार ४२५४१२ दूरध्वनी क्रमांक : ०२५६४-२१०१३० Email-tcsca.ndb-mah@gov.in	नंदूरबार	नंदूरबार, जळगाव,धुळे
۷.	सहआयुक्त,अनुसूचित जमाती प्रमाणपत्र तपासणी समिती, गडचिरोली जिल्हा परिषद कॉम्प्लेक्स एरिया एलआयसी चौक, प्रकल्प कार्यालयाच्या बाजूला,गडचिरोली-४४२६०५ दूरध्वनी क्रमांक : ०७१३२-२२३१७९२२३१८०, Email-tcscgad@yahoo.in	गडचिरोली	चंद्रपूर,गडिचरोली

- ४. सदर तपासणी समित्यांचे कामकाज हे उपरोक्त अधिनियम व नियम यांचे अनुषंगाने व माधूरी पाटील विरुध्द अपर आयुक्त,आदिवासी विकास,ठाणे व इतर (AIR 1995 SC 94) न्याय निर्णयामध्ये सर्वोच्च न्यायालयाने घालून दिलेल्या मार्गदर्शक तत्वानुसार चालते. कलम ८ मधील तरतूदीनुसार अर्जदार ज्या जातीचे,जमातीचे किंवा वर्गाचे आहेत, ते सिध्द करण्याची जबाबदरी असा दावा करणा-या अर्जदार व्यक्तीवर आहे. तपासणी किंवा वर्गाचे आहेत ते सिध्द करण्याची जबाबदारी असा दावा करणा-या अर्जदार व्यक्तीवर आहे. तपासणी समित्यांचे कामकाज न्यायिकवत (quasi judicial)असून उपरोक्त अधिनियमाच्या कलम ७(२) मध्ये पडताळणी समितीने दिलेला आदेश अंतिम असेल आणि याविरुध्द भारताच्या संविधानाच्या अनुच्छेद २२६ अन्वये उच्च न्यायालयाव्यितिरिक्त, कोणत्याही प्राधिकरणासमोर किंवा न्यायालयामध्ये आव्हान देता येणार नाही, अशी तरतूद आहे.
- ५. उपरोक्त अधिनियमातील कलम १० मध्ये जातीच्या खोट्या प्रमाणपत्राच्या आधारे प्राप्त करण्यात आलेले लाभ काढून घेण्याची सुस्पष्ट तरतूद आहे.
- ६. उपरोक्त अधिनियमातील कलम ११ मध्ये जातीच्या खोट्या माहिती सादर करुन किंवा खोटे विधान किंवा दस्तऐवज दाखल करुन किंवा अन्य कोणत्याही प्रकारच्या लबाडीने,जातीचे खोटे प्रमाणपत्र मिळवून अनुसूचित जमातीच्या व्यक्तींसाठी राखीव असलेल्य सवलतींचा लाभ घेत असेल अशा व्यक्तीं विरुध्द अपराध व शास्तीची तरतूद आहे.
- ७. उपरोक्त अधिनियमातील कलम १३ मध्ये जातीचे खोटे प्रमाणपत्र देणा-यास शास्तीची तरतूद आहे.

अनुसूचित जमाती प्रमाणपत्र पडताळणीसाठी अर्जदारास "महाराष्ट्र अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्र देण्याचे व) (त्याच्या पडताळणीचे विनियमनिनयम,२००३ मधील कलम क्रमांक ११(२) मध्ये नमूद केलेली खालील कागदपत्रे सादर करणे अनिवार्य आहे.

- १. मूळ दस्तऐवज- एका साक्षांकित प्रतीसह, अर्जदाराचे मूळ अनुसूचित जमाती प्रमाणपत्र
- २. नमुना —"फ" मधील शपथपत्र
- ३. अर्जदाराच्या संदर्भातील दस्तऐवजांच्या साक्षांकित प्रती-
  - (एक) प्राथमिक शाळा सोडल्याचे प्रमाणपत्र.
  - (दोन) शाळा प्रवेशाच्या नोंदवहीचा उतारा
  - (तीन) जन्म नोंदवहीचा उतारा
- ४. वडीलांबाबतचे दस्तऐवज
  - (एक) जन्म नोंदवहीचा उतारा
  - (दोन) प्राथमिक शाळा सोडल्याचे प्रमाणपत्र.
  - (तीन) शाळा प्रवेशाच्या नोंदवहीचा उतारा
  - (चार) अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्र
  - (पाच) वडील सेवेत असल्यास, सेवा पुस्तकाच्या ज्या पृष्ठांवर धर्म व जमातीची नोंद असेल त्या पृष्ठांचा उतारा
  - (सहा) वडील अशिक्षित असल्यास, अर्जदाराच्या वडीलांच्या बाजूकडील वयस्क रक्तसंबंधीत नातेवाईकाचे प्राथमिक शाळा सोडल्याचे प्रमाणपत्र आणि शाळा प्रवेश नोंदवहीचा उतारा.
- ५. अन्य दस्तऐवज

(एक) जन्म नोंदवही,७/१२ चा उतारा, विक्री अभिलेख इत्यादी सारखा महसूली अभिलेख.

(दोन) त्याच्या अनुसूचित जमातीसंबंधीच्या दाव्याच्या पुष्टयर्थ असलेले अन्य कोणतेही संबंधीत दस्तऐवज

(तीन) अनुसूचित जमातीच्या दाव्याच्या पुष्टयर्थ अर्जदाराच्या जवळच्या ज्या नातेवाईकांची वैधता प्रमाणपत्रे सादर केली आहेत त्यांची शपथपत्रे

अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्र प्राप्त करणे व त्याची पडताळणी करणे करीताचे विहित नमुना फॉर्म सोबत जोडले आहे.

उपरोक्त अधिनियम व नियमातील तरतूर्दीबाबत अधिक माहितीसाठी या कार्यालयाची वेबसाईट https://etribevalidity.mahaonline.gov.in/ पहावी. सोबत विहित नमुन्यातील अनुसूचित जमाती प्रमाणपत्र तपासणीचे फॉर्म सोबत जोडले आहे.

संपर्क -: १. आयुक्त, आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, पणे

२. सहआयुक्त,अनुसूचित जमाती प्रमाणपत्र तपासणी समिती, पुणे/ठाणे/नाशिक/अमरावती/औरंगाबाद/नागपूर/नंदूरबार/गडचिरोली.

सेवा क्रमांक १ अनुसूचित जमाती प्रमाणपत्र तपासणी करणे

 सेवा पुर्रविणारा अधिकारी अायुक्त,आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संख्या, पुणे व सहआयुक्त, अनुसुचित जमाती प्रमाणपत्र तपासणी समिती, पुणे, टाणे, नाशिक, अमरावती, औरगाबाद, नागपुर, नंदूरबार, गडीस्रोतंणे. कायदे/नियम/शासन निर्णय/ज्या अंतर्गत सेवा पुर्रविल्या अनुसुचित जमाती प्रमाणपत्र तपासणी समित्यचि कामका अमरायह आपूर्णियत जमाती, अनुसुचित जाती, अनुसुचित जमाती, इतर माणासवार्ग व विशेष माणास प्रवर्ग जातीचे प्रमाणपत्र (देण्याचे व त्याच्या पडताटणणीचे वित्यमम) अधिनयस, २००० (२००१ चा महाराष्ट्र कर) मधील तरतृत्ती प्रमाणे चालते. हे अधिनयम व नियम महाराष्ट्र प्रज्यात तर्विटकाणी लागा आहेत. शें बोडक्यात कार्यपद्धती शें बोडक्यात कार्यपद्धती शें बारतीच पटनेतील कलम क्रमांक ४५ अन्वयं आदिवासी जमातीच्या सामाणिक, शेंहणिक व आर्थिक उसतीकरीता विविध तरतृती करण्यात आलेल्या आहेत. तसेच घटनेतील विविध तरतृती करण्यात आलेल्या आहेत. तसेच घटनेतील विविध तरतृती करण्यात आलेल्या आहेत. तसेच घटनेतील अहे कलमातील तरतृती करण्यात आलेल्या आहेत. तसेच घटनेतील अहे कलमातील तरतृती अप्यात त्याच्यात अलिक्या त्याच्याच्याच्याच अलिक्या त्याच्याच अत्यात त्याच्याच अत्यात त्याच्याच अत्यात विविध योजनेव्याच कार्याच कमातीचा शासामा जाहित करण्यात आलेल्या अस्वत्याच अत्याच कमातीचा शासामा जाहित करण्यात आलेल्या अस्वत्याच कमातीचा शासामा अत्याच होतो. अनुसुचित जमातीची व्याच प्याच्याचित कलम महाराष्ट्र आसमान विल्वय प्रेक्षाच क्रमाण अविधानाचाच वापर करण महाराष्ट्र आसमान विल्वय क्रमा उपिकाराच वापर करण महाराष्ट्र आसमान विल्वय क्रमा उपिकाराच वापर करण महाराष्ट्र आसमान प्राचिकान क्रमाण प्राचच प्रयाच करण अधिनयमच्या प्रयोचकात्य अधिनयमच्या प्रयोचकात्य अपितमचच्या प्रयोचकात्य अधिनयमच्या प्रयोचकात्य अधिनयमच्या प्रयोचकात्य अधिनयमच्या अत्रसुचित जमातीचे प्रमाणपत्र सेक्षम प्राचिकात्य अधिकात्य अधिकात्य अधिकात्य अधिकात्य अधिकात्य अधिकात्य अधिकात्य अधिकात्य अधिकात्य अपिकात्य अधिकात्य अधिकात्य अधिकात्य अपिकात्य अधिकात्य अधिकात्य अधिकात्य अधिकात्य अधिकात्य अधिकात्य अपिकात्य करण अपित करण्याच त्याच सर्व अपिकात्य अधिकात्य अधिकात्य अपिकात्य करण अपित नित्य अधिकात्य विवस करण्याच त्याच सर्व अपितम विवस करण्याच त्याच सर्व करण व्याच सर्व अधिकात्य अधिकात्य अधिकात्य		अनुसूचित जमाती प्रमाणपत्र तपासणी करणे					
र. कायदे/नियम/शासन निर्णय/ज्या अंतर्गत सेवा पूर्रविल्या जातात कायदे/नियम/शासन निर्णय/ज्या अंतर्गत सेवा पूर्रविल्या जातात अनुसृचित जमाती प्रमाणपत्र तपासणी समित्यचि कामकाज "महाराष्ट्र अनुसृचित जाती, अनुसृचित जमाती, विमुक्त जाती, मटक्या जमाती, इतर मागासवर्गा व विशेष मागास प्रवर्ग जातीय मागात (रेण्याचे व त्याच्या पडताळणीचे वितिन्यमन) अधिनित्यम, २००० (२००२ चा महाराष्ट्र कर २३) मधील तरत्वी प्रमाणे चालते. हे अधिनियम व नियम महाराष्ट्र प्रम्थात कार्तेल्या आहेत. तसेच घटनेतील विविध तरत्वी करण्यात आलेल्या आहेत. तसेच घटनेतील विविध तरत्वी करण्यात आलेल्या आहेत. तसेच घटनेतील वश्च अकलमातील तरत्वी अध्ययोगात अनुसृचित जमातीचे यात्री जाहिर करण्यात आलेल्या आहेत. तसेच घटनेतील अश्च अकलमातील तरत्वी विविध पाच्यात राष्ट्रपति जम्यतीच विविध पाच्यात राष्ट्रपति जम्यतीच विविध पाच्यात राष्ट्रपति अध्यवक्त विविध पाच्यात राष्ट्रपति अपविधान चालाचे अधिकार व आधिक पाच्यात अस्त अधिकाराचा वापर कर्लन महाराष्ट्र शासमाने जिल्हाधिका-यांक हुन प्राधिकृत करण्यात ओलेल्य अधिकाराचा वापर करन महाराष्ट्र शासमाने जिल्हाधिका-यांक हुन प्राधिकृत करण्यात थेति आहे. सक्षम प्राधिका-यांक हुन प्राधिकृत करण्यात येति आहे. सक्षम प्राधिका-यांक हुन जातीचा दाखला प्राप्त करन घेण्यासाठी कोणती काग्यचे सार्य करण आवश्यक आहे तसेच अनुसृचित जमातीचे प्रमाणपत्र निर्माण प्रमाणपत्र निर्माण प्रमाणपत्र महाराष्ट्र साराय करने घेण्यासाठी कोणती काग्यचे साराय करने सक्षम प्राधिका-यांक अनुस्यवच्या अनं नाकारण्यासाठी क्राण्य प्रमाणपत्र महाराय अनं नाकारण्यासाठी क्याच प्रमाणपत्र महाराय अनं सक्षम प्राधिका-यांक अपोल करण्याच आतं संवीत अपीलीय अधिका-यांक अपील करण्याच आतं संवीत अपीलीय अधिका-यांक अपील करण्याची तरत्व रायाव्यत संविक स्वयम अपिक व्यवक्त अपील करण्याची तरत्व रायाव्यत संविक स्वयम अपीक व्यवक करण्याच आतं संवीत अपीलीय अधिक स्वयक अपील करण्याची तरत्व नयम सर्व विवास स्वयक संविक व्यवक स्वयच विवास संविक व्यवक स्वयच स्वयच स्वयच स्वयच संविक विवास सं	अ.क्र		तपशील				
सिनती, पुणे, जाणे, नाशिक, अमरावती, औरंगाबाद, नागपूर, नंदूरबाद, गडियरोली. कायदे/नियम/शासन निर्णय/ज्या अंतर्गत सेवा पूर्रविल्या जमती प्रमाणपत्र तपासणी सिम्प्यांचे कामकाण "महाराष्ट्र अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमती, विमुक्त जाती, अनुसूचित जमती, विम्यमन) अधिनियम, २००० (२००६ चा महाराष्ट्र क्र.२३) मधील तरतूरी प्रमाणे चालते. हे अधिनियम व नियम महाराष्ट्र राज्यात सर्व विकाणी लागू आहेत. भारतीय घटनंतील कलम क्रमांक ४५ अन्वयं आदिवासी जमातीच्या सामाजिक, शैक्षणिक व आर्थिक उन्नतीकरीत विविध तरतूरी करण्यात आलेल्या आहेत. तसेच घटनंतील विविध राज्यात आलेल्या आहेत. तसेच घटनंतील विविध राज्यात राष्ट्रपत्तीच्या अन्वराद्रीच्या अन्वराद्रीच्या विविध राज्यात राष्ट्रपत्तीच्या अन्वराद्रीच्या कार्यरच्या अन्वराद्रीच्या अन्वराद्रीच्या कार्यरच्या अन्वराद्रीच्या अन्वराद्रीच्या कार्यरच्या अन्वराद्रीच्या कार्यरच्या अन्वराद्रीच्या अन्	٧.	सवा पुरावणारा अधिकारी					
नागपूर, नंदूरबार, गडिंचरोली. कायबे/नियम/शासन निर्णय/ज्या अंतर्गत सेवा पुरविल्या जन्मचित्र जमाती प्रमाणपत्र तपासणी समित्यांचे कामकाज "महाराष्ट्र अनुसूचित जमाती, अनुसूचित जमाती, इतर मागासवर्ग व विशेष मागास प्रवर्ग जातीचे प्रमाणपत्र (देण्याचे व त्याच्या पडताळणीचे वित्रियमन) अधिनियम, २००० (२००२ चा महाराष्ट्र क्र.२३) मधील तर्तृती प्रमाणे चालते. हे अधिनयम व नियम महाराष्ट्र राज्यात सर्व ठिंकाणी लागू आहेत. श थोडक्यात कार्यपच्दती श वित्रिय प्रमाणे चालते. हे अधिनयम व नियम महाराष्ट्र राज्यात सर्व ठिंकाणी लागू आहेत. भारतीच घटनेतील कलम क्रमांक ४५ अन्वये आदिवासी जमातींच्या सामाजिक, श्रीकृणिक व आधिक अन्तिकरीता विविध्य तरतृती करण्यात आलेल्या आहेत. तरेच घटनेतील विविध्य तरतृती अन्तर्याच्या स्वाप्तर्य क्रमातींच्या सामाविष्ट असलेल्वा अनुसूचित जमातींची यादी जाहिर करण्यात आलेल्या अनुसूचित जमातींची यादी जाहिर करण्यात आलेल्या अनुसूचित जमातींची वादी चार्याकरीता अनुसूचित जमातींची लाम अनुसेच होण्याकरीता लामाच्यांक अनुसूचित जमातींची प्रमाणपत्र असणे आवश्यक उत्तर अधिनियमाचा वापर करून महाराष्ट्र शासनाने जिल्हाधिकान्यांचा वापर करून महाराष्ट्र शासनाने जिल्हाधिकान्यांचा वापर करून महाराष्ट्र शासनाने जिल्हाधिकान्यांचा प्रमाणपत्र अधिकान्यांचा प्रमाणपत्र वेप्यासाठी कोणता जानामाची सक्षम प्राधिकान वापति अधिकारांचा प्रमाणपत्र वेप्यासाठी कोणता कागान्यांची सारा करणे आवश्यक आहे तसेच अनुसूचित जमातींचे प्रमाणपत्र वेप्यासाठी किंवा प्रमाणपत्र वेप्यासाठी कर्यासाच साचे अविध्य प्रमाणपत्र अविध्य प्रमाणपत्र वेप्यासाचित अपलेला प्रमाणपत्र विध्यासाचित अ							
कायवे/नियम/शासन निर्णय/ज्या अंतर्गत सेवा पुरिवल्या जातात जातात अनुसूचित जमाती प्रमाणपत्र तपासणी समित्यांचे कामकाज "महाराष्ट्र अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, विमुक्त जाती, परक्या जमाती, इतर मागासवर्ग व विशेष मागास प्रवर्ग जातीचे प्रमाणपत्र (देण्याचे व त्याच्या पहताळणीचे विनियमन) अधिनयम, २००० (२००२ चा महाराष्ट्र क.२३) मधील तरतृदी प्रमाणे चालते. हे अधिनियम व नियम महाराष्ट्र राज्यात सर्व टिकाणी लागू आहेत. सारतीय घटनेतील कलम क्रमांक ४५ अन्वये आदिवासी जमातींच्या सामाजिक, शैक्षणिक व आर्थिक उत्रतीतील कलम क्रमांक ४५ अन्वये आदिवासी जमातींच्या सामाजिक, शैक्षणिक व आर्थिक उत्रतीतील तरतृदी अन्वयं विविध राज्यात आलेत्या आहेत. तसेच घटनेतील विविध राज्यात पाष्ट्रमीच्या आसेत. तसेच घटनेतील विवध राज्यात पाष्ट्रमीच्या जमातींची यादी जाहिर काण्यात आलेत्या अध्रादेशाद्वारे विविध राज्यात पाष्ट्रमीच जमातींची शासामांचे विविध राज्यात अम्राप्तिच कामातींची शासामांचे विविध राज्यात अम्राप्तिच कामातींची शासामांचे विविध राज्यात अम्राप्तिच कामातींची हिक्स योजनेद्वारे लाभ होतो. अनुसूचित जमातींची वाचिध योजनेद्वारे लाभ होतो. अमुसूचित जमातींची वाचिध योजनेद्वारे लाभ होतो. अमुसूचित जमातींची वाचा अनुक्ति साम्प्राप्तिक कलम २ च्या खंड (ख) द्वारे प्रदान करण्यात आलेत्य अधिकाराचा वाचा खक्त माण्यात कर्वाच प्राप्तिक करण्यात आलेत्य अधितमाचाच प्राप्तिक तिच्यामातींच अधिकाराच वाचा प्राप्तिक तिच्यामातींच अधिकाराच वाचा प्रयोप्तिक तिच्यामातींच अधिकाराच वाचा प्रयोप्तिक तिच्यामातीं कामाण्यात्र कर्वाच प्रयोप्तिक क्रम्यातींच अधितमाचाच प्रयोप्तिक त्राप्तिक त्राप्तिक त्राप्तिक क्रमण्यातातीं किणतीं कामाण्यात्र प्रयोप्तिक त्राप्तिक क्रमण्यातातीं किणतीं कामाण्यात्र वेधकहान जातींच प्रमाणपत्र वेण्यातातीं किणतीं कामाण्यात्र वेधकहान जातींच प्रमाणपत्र वेण्यातातीं किणतीं अप्रयाप्ते जानींच प्रमाणपत्र वेण्यातातीं किणतीं अप्रयाप्ति प्रमाणपत्र वेण्यातातीं त्यांच अप्तेतात्र व्यांच प्रयोप्तिक अप्तेतात्र अप्तेतात्र अप्तेतात्र अप्तेतात्र अप्तेतात्र व्यांक अप्तेतात्र अप्तेतात्र वाचाव्य सर्व कर्याचात्र वालेले आहे. अप्तेतात्र अप्तेतात्र वाचाव्य सर्व क्रमण्यात्र अपित्त व्यांचेत्र अप्तेतात्र वाचाव्य सर्व क्रमण्यात्र वाचाव्य सर्तेता अपतेलींच अपतेलेले अपतेलेले अपतेलेले अपतेलेले							
जातात कामकाज "महाराष्ट्र अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, इतर मागासवर्ग व विशेष मागास प्रवर्ग जातीचे प्रमाणपार (देण्याचे व त्याच्या पडताळणीचे वितिचमन) अधिनियम, २००० (२००१ चा महाराष्ट्र क्र.२३) मधील तरतृदी प्रमाणे चालते. हे अधिनियम व नियम महाराष्ट्र राज्यात सर्वि टिकाणी लागू आहेत. श्रे थोंडक्यात कार्येपछती श्रे यांडक्यात कार्येपछती श्रो व्याचन कार्येपछती श्रा व्याचन समाविच्य अध्यादेशाद्वारे विविध राज्यात राष्ट्रपतींच्या अध्यादेशाद्वारे व्याच्या राष्ट्रपतींच्या अध्यादेशाद्वारे विविध राज्यात राष्ट्रपतींच्या अध्यादेशाद्वारे व्याच अस्त्रपत्वा आलेल अधिकारचा वाण्यात अस्त्रपत्वा कार्याच्या विविध योजनेद्वारे लाभ होतो. अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्र अस्त्रणे आवश्यक्व आवश्यक ह्या खंड खंड खंड क्षेत्रपत्वा विषय त्याच खंड खंड खंड क्षेत्रपत्र करण्यात आलेल्य अधिकारचा वाण्य करून महाराष्ट्र शासनाने जिल्हाधिकारचा उपिकाराचा वाण्य करून महाराष्ट्र शासनाने जिल्हाधिकारचा उपिकारचा प्रवासाय विक्रा करण्यात आलेल अधिकारचा वाण्यात अपालेल सक्षम प्राधिकारचा प्रवासायीच कार्याच्यात कार्याच्यात कार्याच अपालेल आवश्यात अपालेल अधिकारचा वाण्य स्वक्र करण्यात आता संवर्येत अपीलीय अधिकारचा वाज्य अपालेल अपालेल आवश्य अपालेल अपालेल आव्याच वाण्य कार्य अपालेल आवश्य अपालेल अपालेल आव्याच वाण्य कार्य अपालेल आव्याच वाण्य कार्य अपालेल वाण्यात वाण्य कार्य व्याचले अपालेल अपालेल अपालेल आव्याच वाण्यालेल आवलेल अपालेल आवलेल अपालेल वाण्यात वाण्यालेल आवलेल अपालेल वाण्यात वाण्या	3.	कायदे/नियम/शासन निर्णय/ज्या अंतर्गत सेवा प्रतिल्या					
जमाती, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, इत्तर मागासवर्ग व विशेष मागास प्रवर्ग जातीचे प्रमाणपत्र (देण्याचे व त्याच्या पडताळणीचे विनियमन) अधिनयम,२००० (२००९ चा महाराष्ट्र क्र.२३) मधील तत्त्त्ती प्रमाणे चालते. हे अधिनयम व नियम महाराष्ट्र राज्यात सर्व ठिकाणी लागू आहेत. 1 भारतीय घटनेतील कलम क्रमांक ४५, अन्वय आदिवासी जमातींच्या सामाजिक, शैक्षणिक व आर्थिक उन्नतीकरीता विविध तत्त्त्ती करण्यात आलेल्या आहेत. तसेच घटनेतील विविध राज्यात आलेल्या आहेत. तसेच घटनेतील विविध राज्यात राष्ट्रपतींच्या अध्यादेशाहारे विविध राज्याकरीता अनुसूचित जमातींची यादी जाहिर करण्यात आलेली आहे. यादीत समाविध आसलेल्या अनुसूचित जमातींची यादी जाहिर करण्यात आलेली आहे. यादीत समाविध आसलेल्या अनुसूचित जमातींची विधिध राज्याकरीता लाभाव्याकेड अनुसूचित जमातींची प्रमाणपत्र असणे आवश्यक ठरते. अधिनयमातील कलम २ च्या खंड (ख) हारे प्रदान करण्यात आलेल्य अधिकाराचा वापर करून महाराष्ट्र शासनाने जिल्हाधिका-यांकडून प्राधिकृत करण्यात योहंल अशा उपविभागीय अधिकारी प्रमुख्त करण्यात योहंल अशा उपविभागीय अधिकारी प्रमुख्त करण्यात योहंल अशा उपविभागीय अधिकारी यांचा उक्त अधिनयमाचा प्रयोजनासाठी सक्षम प्राधिकारी यांचा उक्त अधिनयमाचा प्रयोजनासाठी सक्षम प्राधिकारी यांचा उक्त अधिनयमाचा प्रयोजनासाठी सक्षम प्राधिकारी यांचेकडून जातींचा दाखला प्राप्त करून घेण्यासाठी किंगणती कागएपत्र मादर करणे आवश्यक आहे तसेच प्रमुचित जमातींचे प्रमाणपत्र मेंच्यासाठी किंगणती कागएपत्र मादर करणे आवश्यक आहे तसेच प्रमुचित जमातींचे प्रमाणपत्र मेंच्यासाठी किंगणती कागएपत्र मादर करणे आवश्यक आहे तसेच प्राधिकार यांचे अनुस्तरावयांची कार्वरण्याती अपलेला आहे. तस्त्र प्राधिकार यांकड्ड फर्याला काला असेल, तर अर्जदारास तीस दिवसाच्या आत संबंधीत अपीलीय अधिकाय यांकड अपील करण्याची कारत्रत्त यांवाबत सर्व कार्यक्र करण्यात आतंलि नायम ३,४ व ८ मध्ये विशव करण्याची तारत्त्व रावाबत सर्व कार्यक्र करण्यात आलेली आहे.							
मागासवर्म व विशेष मागास प्रवर्ग जातीचे प्रमाणपत्र (देण्याचे व त्याच्या पडताळणीचे विनियमन) अधिनयम, २००० (२००१ चा महाराष्ट्र क्र.२३) मधित स्तर्द्दी प्रमाणे चालते. हे अधिनियम व नियम महाराष्ट्र राज्यात सर्ल ठिकाणी लागू आहेत. ३. थोंडक्यात कार्यपध्दती भारतीय घटनेतील कलम क्रमांक ४५ अन्वये आदिवासी जमातींच्या सामाजिक, श्रेक्षणिक व आर्थिक उन्नतीकरीता विविध तरत्द्दी करण्यात आलेल्या आहेत. तसेच घटनेतील विविध तरत्द्दी करण्यात आलेल्या आहेत. तसेच घटनेतील विविध तरत्द्दी करण्यात आलेल्या आहेत. तसेच घटनेतील ३४३ कलमातील तर्त्द्दी अन्वये विविध राज्यात राष्ट्रपतींच्या अध्यादेशाद्वारे विविध राज्यात अनुसूचित जमातींचो प्रमाणपत आलेले आहे. यादीत समाविष्ट असलेल्या अनुसूचित जमातींचो प्रमाणपत अपलेला कर्मातीं क्रमाणपत करतेता लाभाष्य्योकडे अनुसूचित जमातींचे प्रमाणपत अर्थिकाराचा वापर करून महाराष्ट्र शासनाने जिल्हाधिकाराचा वापर करून महाराष्ट्र शासनाने जिल्हाधिका-यांकडून प्राधिकृत करण्यात ओलेल्य अधिकाराचा वापर करून महाराष्ट्र शासनाने जिल्हाधिका-यांकडून प्रधिकृत करण्यात यांचिव प्रमाणपत्र राण्याच्याच्याच्याच्याच्याच्याच्याच्याच्याच							
(देण्याचे व त्याच्या पडताळणीचे विनियमन्) अधिनयम,२००० (२००१ चा महाराष्ट्र क्र.२३) मधील तरत्वी प्रमाणे चालते. हे अधिनियम व नियम महाराष्ट्र राज्यात सर्व ठिकाणी लागू आहेत. भारतीय घटनेतील कलम क्रमांक ४५ अन्वयं आदिवासी जमार्तीच्या सामाजिक, शैक्षणिक व आधिक उत्रतीकरीता विविध तरत्वी करण्यात आलेल्या आहेत. तसेच घटनेतील विविध तरत्वी करण्यात आलेल्या आहेत. तसेच घटनेतील विविध तरत्वी करण्यात आलेल्या आहेत. तसेच घटनेतील विविध राज्याकरीता अनुसूचित जमार्तीची यादी जाहिर करण्यात आलेल्री आहे. यादीत समाविच्य असलेल्या अनुसूचित जमार्तीचा आध्यादेशाद्वारे विविध राज्याकरीता अनुसूचित जमार्तीची लाश अनुश्चेच होण्याकरीता लाभाध्यांकडे अनुसूचित जमार्तीची प्रमाणपत्र असणे आवश्यक ठरते. अधिनियमातील कलम २ च्या खंड (ख) द्वारे प्रदान करण्यात आलेल्य अधिकाराचा वायाय करुन महाराष्ट्र शासनाने जिल्हाधिका-यांकडून प्राधिकृत करण्यात आलेल्य अधिकाराचा वायाय करुन महाराष्ट्र शासनाने जिल्हाधिका-यांकडून प्राधिकृत करण्यात योईल अशा उपविभागीय अधिकारी (महसूल) किंवा यथास्थिती उप जिल्हाधिकारी यांना उक्त अधिनियमाच्या प्रयोजनासाठी सक्षम प्राधिकारी म्हणून नियुक्त करण्यात आलेले आहे. सक्षम प्राधिकारी यांचेकडून जातीचा दाखला प्राप्त करुन योचकडून जातीचा दाखला प्राप्त करुन येच्यासाठी कोणती कागदपत्र सादर करणे आवश्यक आहे तसेच अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्र रेण्यासाठी किंवा प्रमाणपत्राचा अर्ज नाकारण्यासाठी सक्षम प्राधिका- यांकडून फेटाळण्यात आले सक्षम प्राधिका- यांकडून फेटाळण्यात आला असेल, तर अर्जदारास तीस दिवसाच्या आत संबंधीत अपीलीय अधिका- यांकड अपील करण्याची तरत्व यांवाबत सर्व कार्याध्वती उपरोक्त नियममाभील नियम ३,४ व ८ मध्ये विश्राद करण्यात आलीली आहे.							
अधिनियम,२००० (२००१ चा महाराष्ट्र क्र. २३) मधील तरतूरी प्रमाणे चालते. हे अधिनियम व नियम महाराष्ट्र राज्यात सर्व टिकाणी लागू आहेत. श. थोडक्यात कार्यपथ्रती शारतीय घटनेतील कलम क्रमांक ४५ अन्वयं आदिवासी जमातींच्या सामाजिक, शैक्षीणक व आर्थिक उन्नतीकरीता विविध तरतूरी करण्यात आलेल्या आहेत. तसेच घटनेतील विविध तरतूरी करण्यात आलेल्या आहेत. तसेच घटनेतील विविध राज्यात राष्ट्रपतींच्या अध्यादेशाद्वारे विविध राज्यात राष्ट्रपतींच्या अध्यादेशाद्वारे विविध राज्यात राष्ट्रपतींच्या अध्यादेशाद्वारे विविध राज्याकरीता अनुसूचित जमातींची यादी जाहिर करण्यात आलेली आहे. यादीत समाविध्य असलेल्या अनुसूचित जमातींची वाध योजनंद्वारे लाग होतो. अनुसूचित जमातींची विविध योजनंद्वारे लाग होतो. अनुसूचित जमातींचे वाध अनुसूचित जमातींचे प्रमाणपत्र असणे आवश्यक ठरते. अधिनयमातील कलम २ च्या खंड (ख) द्वार प्रदान करण्यात आलेल्य अधिकाराया वापर करुन महाराष्ट्र शासनाने जिल्हाधिका-यांकडून प्राधिकृत करण्यात येईल अशा उपविभागीय अधिकारी (महसूल) किंवा यथास्थिती उप जिल्हाधिकार यांचा उक्त अधिनियमाच्या प्रयोजनासाठी सक्षम प्राधिकारी चांचकडून प्रापिकृत करण्यात अलेले आहे. सक्षम प्राधिकारी वांचकडून जातींचा दाखला प्राप्त करुन घेण्यासाठी कोणती काग्दपन्ने सादर करणे आवश्यक आहे तसेच अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्र सेवसम प्राधिकारांच अनुस्तरावयाची कार्यपण्यता सिक्षम प्राधिकारांचे अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्र सेवसम प्राधिकारांचे अनुस्तरावयाची कार्यपण्यता सेवसम प्राधिकारांचे अनुसरावयाची कार्यपण्यता अलेल सक्षम प्राधिकारांचे अनुसरावयाची कार्यपण्यता अर्थ सक्षम प्राधिकारांचे अनुसरावयाची कार्यपण्यता स्वर्य सक्षम प्राधिकारांचे अनुसरावयाची कार्यपण्यता सर्व सक्षम प्राधिकारांचकडे अर्योल करण्याची तरतूद याद्यावत सर्व कार्याध्वती उपलेली आहे.							
तरतूदी प्रमाणे चालते. हे अधिनयम व नियम महाराष्ट्र राज्यात सर्व ठिकाणी लागू आहेत. ३. थोडक्यात कार्यपथ्यती मारतीय घटनेतील कलम क्रमांक ४५ अन्वयं आदिवासी जमातींच्या सामाजिक, श्रेक्षीणक व आर्थिक उन्नतींकरीता विविध तरतूदी करण्यात आलेल्या आहेत. तसेच घटनेतील विविध तरतूदी करण्यात आलेल्या आहेत. तसेच घटनेतील विविध तरतूदी करण्यात आलेल्या आहेत. तसेच घटनेतील विविध तरज्यात राष्ट्रपतींच्या अथ्यादेशाद्वारे विविध राज्यात राष्ट्रपतींच्या अथ्यादेशाद्वारे विविध राज्यात राष्ट्रपतींच्या अथ्यादेशाद्वारे विविध राज्यात उपनूर्यांच्या अथ्यादेशाद्वारे विविध राज्यात त्याद्वात समाविध्य असलेल्या अनुसूचित जमातींची याद्यो जाहर करण्यात आलेले आहे. यादीत समाविध्य असलेल्या अनुसूचित जमातींचो शासामाने जाहिर केलेल्या विविध शोषणिक व आर्थिक सवलतींचा विविध योजनेद्वारे लाभ होतो. अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्र असणे आवश्यक ठरते. अधिनियमातींच कलम २ च्या खंड (ख) द्वारे प्रमान करण्यात आलेल्य अधिकाराचा वापर करून महाराष्ट्र शासनाने जिल्हाधिका-यांकडून प्राधिकृत करण्यात येर्वल अशा उपविभागीय अधिकारी (महसूल) किंवा यथास्थिती उप जिल्हाधिकारी यांना उक्त अधिनयमाच्या प्रयोजनासाठी सक्षम प्रधिकारी स्वाच्या प्रयोजनासाठी सक्षम प्रधिकारी क्रांच्याच कर्माच क्रांच कर्माच वाकडून फेटाळण्यात आला असेल, तर अर्जदारास तीस विवसाच्या आत संबंधीत अपीलोय अधिका-यांकड्र अपील करण्याची तरतूद याद्वावत सर्व कर्माच्या वाललेली आहे.							
महाराष्ट्र राज्यात सर्व ठिकाणी लागू आहेत. शे. थोडक्यात कार्यपच्यती भारतीय घटनेतील कलम क्रमांक ४५ अन्वयं आदिवासी जमातींच्या सामाजिक, शेक्षीणक व आर्थिक उन्नतीकरीता विविध तरत्त्री करण्यात आलेल्या आहेत. तसेच घटनेतील विविध तरत्त्री करण्यात आलेल्या आहेत. तसेच घटनेतील विविध तरत्त्री करण्यात आलेल्या आहेत. तसेच घटनेतील २४३ कलमातींल तरत्त्री अन्वयं विविध राज्यात राष्ट्रपतींच्या अध्यादेशाद्वारे विविध राज्यात राष्ट्रपतींच्या अध्यादेशाद्वारे विविध राज्यात अनुसूचित जमातींची यादी जाहिर करल्या आलेले आहे. यादीत समाविष्ट असलेल्या अनुसूचित जमातींची शास्त्रमा अत्रमुचित जमातींची लाभ अनुस्नेय होण्याकरीता लाभाष्यांकडे अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्र असणे आवश्यक ठरते. अधिनयमातील कलम २ च्या खंड (ख) द्वारे प्रदान करण्यात आलेल्य अधिकाराचा वापर करुन महाराष्ट्र शासनाने जिल्हाधिका-यांकडून प्राधिकृत करण्यात येईल अशा उपविभागीय अधिकारी (महसूल) किंवा यथासिवती उप जिल्हाधिकारी यांचा उक्त अधिनयमाच्या प्रयोजनासाठी सक्षम प्राधिकारी यांचा उक्त अधिनयमाच्या प्रयोजनासाठी सक्षम प्राधिकारी यांचेकडून जातीचा दाखला प्राप्त करुन घंण्यासाठी कोणती कागदपत्र सादर करणे आवश्यक आहे तसेच अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्र देण्यासाठी किंवा प्रमाणपत्राचा अर्ज नाकारण्यासाठी अक्षम प्राधिका- यांचे अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्र वेण्यासाठी किंवा प्रमाणपत्राचा अर्ज सक्षम प्राधिका- यांचे अनुस्त्राव्याची कार्यप्रस्ती, अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्र मिळण्याचा अर्ज सक्षम प्राधिका- यांकडे अपील करण्याची तरत्त्र यावावत सर्व कार्यपक्षती उपरोत्त्र वावावत सर्व कार्यपक्षती उपरोत्त वावावत सर्व कार्यपक्य वावावत सर्व कार्यपक्षती अर्योवत वावावत सर्व कार्यपक्षती अर्योवत							
शारतीय घटनेतील कलम क्रमांक ४५ अन्ययं आदिवासी जमातींच्या सामाजिक, श्रेक्षणिक व आर्थिक उन्नतीकरीता विविध तरतृदी करण्यात आलेल्या आहेत. तसेच घटनेतील विविध तरतृदी करण्यात आलेल्या आहेत. तसेच घटनेतील विविध राज्यात राष्ट्रपतींच्या अध्यादेशाद्वारे विविध राज्यात राष्ट्रपतींच्या अध्यादेशाद्वारे विविध राज्यात राष्ट्रपतींच्या अध्यादेशाद्वारे विविध राज्यात राष्ट्रपतींच्या अध्यादेशाद्वारे विविध श्रेक्षणिक व आर्थिक सवलतींचा विविध राज्यात आलेली आहे. यादीत समाविष्ट असलेल्या अनुसूचित जमातींचा शासनाने शासनाने हारे लाभ होतो. अनुसूचित जमातींचे लाभ अनुज्ञेय होण्याकरीता लाभाष्यांकडे अनुसूचित जमातींचे प्रमाणपत्र असणे आवश्यक उरते. अधिनयमातील कलम २ च्या खंड (ख) हारे प्रदान करण्यात आलेल्य अधिकाराचा वापर करुन महाराष्ट्र शासनाने जिल्हाधिकाराचा वापर करुन महाराष्ट्र शासनाने जिल्हाधिकारी यांचा उक्त अधिनियमाच्या अधिकारी पहसूल) किंवा यथास्थिती उप जिल्हाधिकारी यांना उक्त अधिनियमाच्या प्रयोजनासाठी सक्षम प्राधिकारी यांचेकडून जातींचा दाखला प्राप्त करुन प्रयासाठी कोणती कागव्यक्र सादर करण्या आलेले आहे. सक्षम प्राधिकारी वांचेकडून जातींचा दाखला प्राप्त करुन घेण्यासाठी कोणती कागव्यक्र सादर करणे आवश्यक आहे तसेच अनुसूचित जमातींचे प्रमाणपत्र देण्यासाठी किंवा प्रमाणपत्राचा अर्ज नाकारण्यासाठी सक्षम प्राधिकार्यांने अनुसरावयाची कार्यण्वती, अनुसूचित जमातींचे प्रमाणपत्र वेण्यासाठी सक्षम प्राधिकार्यांने अनुसरावयाची कार्यण्वती, अनुसूचित जमातींचे प्रमाणपत्र वेण्याचा अर्ज सक्षम प्राधिकार्यांने अर्थेत करण्यात आला असेल, तर अर्जदारास तीस विवसाच्या आत संबंधीत अपीलीय अधिकार्यांकडे अपील करण्याची तरतृत्व याबाबत संव कार्यध्वती उपरोक्त नियमामधील नियम ३,४ व ८ मध्ये विशव करण्यात आलली आहे.			महाराष्ट्र राज्यात सर्व ठिकाणी लागू आहेत.				
आदिवासी जमातींच्या सामाजिक, शैक्षणिक व आर्थिक उन्नतीकरीता विविध तरतूरी करण्यात आलेल्या आहेत. तसेच घटनेतील विविध तरतूरी करण्यात आलेल्या आहेत. तसेच घटनेतील विविध राज्यात राष्ट्रपर्तीच्या अध्यादेशाहारे विविध राज्यात राष्ट्रपर्तीच्या अध्यादेशाहारे विविध राज्याकरीता अनुसूचित जमातींची यादी जाहिर करण्यात आलेली आहे. यादीत समाविष्ट असलेल्या अनुसूचित जमातींची यादी जाहिर कलेल्या विविध शैक्षणिक व आर्थिक सवलतींचा विविध योजनेहारे लाभ होतो. अनुसूचित जमातींचे प्रमाणपत्र असणे आवश्यक उरते. अधिनियमातील करण्यात आलेल्य अधिकाराचा वापर करून महाराष्ट्र शासनाने जिल्हाधिकार व या खंड (ख) हारे प्रदान करण्यात आलेल्य अधिकाराचा वापर करून महाराष्ट्र शासनाने जिल्हाधिकारी यांना उक्त अधिनियमाच्या प्रयोजनासाठी सक्षम प्राधिकारी यांना उक्त अधिनियमाच्या प्रयोजनासाठी सक्षम प्राधिकारी यांना उक्त अधिनयमाच्या प्रयोजनासाठी सक्षम प्राधिकारी संचेक इन्त जातीचा दाखला प्राप्त करून घेण्यासाठी कोणती कागदपत्रे सादर करणे आवश्यक आहे तसेच अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्र देण्यासाठी कीका प्रमाणपत्राचा अर्ज नाकारण्यासाठी सक्षम प्राधिकार्याने अनुसरावयाची कार्यपथ्यती, अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्र मिळण्याचा अर्ज सक्षम प्राधिकार्याने अनुसरावयाची कार्यपथ्यती, अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्र मिळण्याचा अर्च सक्षम प्राधिकार्याने अनुसरावयाची कार्यपथ्यती अर्थकार्याने अनुसरावयाची तरतूद याबाबत सर्व कार्यपथ्यती उत्तर स्वाचन स्वाचक सर्व स्वराचन स्वाचन सर्व करण्यात आलेली अर्वकार व्यवकार अर्थकार व्यवकार स्वचित उपरोक्त नियमामधील नियम ३,४ व ८ मध्ये विशर करण्यात आलेली आहे.	₹.	थोडक्यात कार्यपध्दती	भारतीय घटनेतील कलम क्रमांक ४५ अन्वये				
आलेल्या आहेत. तसेच घटनेतील विविध तरत्ती करण्यात आलेल्या आहेत. तसेच घटनेतील ३४३ कलमातील तरत्ती अन्वयं विविध राज्यात राष्ट्रपतींच्या अध्यादेशाह्नारे विविध राज्याकरीता अनुसूचित जमातींची यादी जाहिर करण्यात आलेली आहे. यादीत समिविष्ट असलेल्या अनुसूचित जमातींचा शासनाने जाहिर केलेल्या विविध शैक्षणिक व आर्थिक सवलतींचा विविध योजनेह्नारे लाभ होतो. अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्र असणे आवश्यक उरते. अधिनयमातील कलम २ च्या खंड (ख) ह्वारे प्रदान करण्यात आलेल्य अधिकाराचा वापर करुन महाराष्ट्र शासनाने जिल्हाधिका-यांकडून प्राधिकृत करण्यात येईल अशा उपविभागीय अधिकारी (महसूल) किंवा यथास्थिती उप जिल्हाधिकारी यांना उक्त अधिनयमाच्या प्रयोजनासाठी सक्षम प्राधिकारी महणून नियुक्त करण्यात आलेले आहे. सक्षम प्राधिकारी यांचेकडून जातीचा दाखला प्राप्त करुन घेण्यासाठी कोणती कागदपत्रे सादर करणे आवश्यक आहे तसेच अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्र देण्यासाठी किंवा प्रमाणपत्राचा अर्ज नाकारण्यासाठी सक्षम प्राधिका-यांचे अनुस्त्वित जमातीचे प्रमाणपत्र देण्यासाठी किंवा प्रमाणपत्राचा कार्यपध्दती, अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्र विका-यांकडून फेटाळण्यात आला असेल, तर अर्जदारास तीस दिवसाच्या आत संवंधी तरतृद याबावत सर्व कार्यपध्दती उपरोक्त नियमामधील नियम ३,४ व ८ मध्ये विशद करण्यात आलेली आहे.			आदिवासी जमातींच्या सामाजिक, शैक्षणिक व				
करण्यात आलेल्या आहेत. तसेच घटनेतील ३४३ कलमातील तरतृदी अन्वयं विविध राज्यात राष्ट्रपतींच्या अच्यादेशाद्वारे विविध राज्याकरोता अनुसूचित जमातींची यादी जाहिर करण्यात आलेली आहे. यादीत समाविष्ट असलेल्या अनुसूचित जमातींचा शासनाने जाहिर केलेल्या विविध शैक्षणिक व आर्थिक सवलतींचा विविध योजनेद्वार लाभ होतो. अनुसूचित जमातीचे वालाभ अनुजेय होण्याकरोता लाभाध्यांकडे अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्र असणे आवश्यक ठरते. अधिनयमातील कलम २ च्या खंड (ख) द्वारे प्रदान करण्यात आलेल्य अधिकाराचा वापर करुन महाराष्ट्र शासनाने जिल्हाधिका-यांकडून प्राधिकृत करण्यात योईल अशा उपविभागीय अधिकारी (महसूल) किंवा यथास्थिती उप जिल्हाधिकारी यांना उक्त अधिनियमच्या प्रयोजनासाठी सक्षम प्राधिकारी महणून नियुक्त करण्यात आलेले आहे. सक्षम प्राधिकारी यांचेकडून जातीचा दाखला प्राप्त करुन घेण्यासाठी कोणती कागदपत्रे सादर करणे आवश्यक आहे तसेच अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्र देण्यासाठी किंवा प्रमाणपत्राचा अर्ज नाकारण्यासाठी सक्षम प्राधिकार यांने अनुसरावयाची कार्यपध्दती, अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्र मिळण्याचा अर्ज सक्षम प्राधिकार यांने अनुसरावयाची कार्यपध्दती, अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्र मिळण्याचा अर्ज सक्षम प्राधिकार यांने अनुसरावयाची कार्यपध्दती, अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्र मिळण्याचा अर्ज सक्षम प्राधिकार्याकेड अपील करण्याची तरतूद याबावत सर्व कार्यपध्दती उपरोक्त नियम इ,४ व ८ मध्ये विशद करण्यात आलेली आहे.			आर्थिक उन्नतीकरीता विविध तरतूदी करण्यात				
कलमातील तरत्दी अन्वयं विविध राज्यात राष्ट्रपतींच्या अध्यादेशाद्वारे विविध राज्याकरीता अनुसूचित जमातींची यादी जाहिर करण्यात आलेली आहे. यादीत समाविष्ट असलेल्या अनुसूचित जमातींचा शासनाने जाहिर केलेल्या विविध शैक्षणिक व आर्थिक सवलतींचा विविध योजनेद्वारे लाभ होतो. अनुसूचित जमातीचे लाभ अनुत्रेय होण्याकरीता लाभार्थ्यांकडे अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्र असणे आवश्यक उरते. अधिनयमातील कलम २ च्या खंड (ख) द्वारे प्रदान करण्यात आलेल्य अधिकाराचा वापर करुन महाराष्ट्र शासनाने जिल्हाधिका-यांकडून प्राधिकृत करण्यात येईल अशा उपविभागीय अधिकारी (महसूल) किंवा यथास्थिती उप जिल्हाधिकारी यांना उक्त अधिनियमाच्या प्रयोजनासाठी सक्षम प्राधिकारी महणून नियुक्त करण्यात आलेले आहे. सक्षम प्राधिकारी यांचेकडून जातीचा दाखला प्राप्त करुन घेण्यासाठी कोणती कागदपत्रे सादर करणे आवश्यक आहे तसेच अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्र देण्यासाठी किंवा प्रमाणपत्राचा अर्ज नाकारण्यासाठी सक्षम प्राधिका-यांचे अनुसरावयाची कार्यपध्दती, अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्र मिळण्याचा अर्ज सक्षम प्राधिका-यांकडुन फेटाळण्यात आला असेल, तर अर्जदारास तीस दिवसाच्या आत संबंधीत अपीलीच अधिका-यांकडे अपील करण्याची तरतृद याबाबत सर्व कार्यपध्ती उपरोक्त नियमामधील नियम ३,४ व ८ मध्ये विशद करण्यात आलेली आहे.							
राष्ट्रपतींच्या अध्यादेशाद्वारे विविध राज्याकरीता अनुसूचित जमातींची यादी जाहिर करण्यात आलेली आहे. यादीत समाविष्ट असलेल्या अनुसूचित जमातींचा शासनाने जाहिर केलेल्या विविध शैक्षणिक व आर्धिक सवलतींचा विविध योजनेद्वारे लाभ होतो. अनुसूचित जमातीचे लाभ अनुजेय होण्याकरीता लाभार्थ्यांकडे अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्र असणे आवश्यक उरते. अधिनियमातील कलम २ च्या खंड (ख) द्वारे प्रदान करण्यात आलेल्य अधिकाराचा वापर करुन महाराष्ट्र शासनाने जिल्हाधिका-यांकडून प्राधिकृत करण्यात येईल अशा उपविभागीय अधिकारी (महसूल) किंवा यथास्थिती उप जिल्हाधिकारी यांना उक्त अधिनियमाच्या प्रयोजनासाठी सक्षम प्राधिकारी महणून नियुक्त करण्यात आलेले आहे. सक्षम प्राधिकारी यांचेकडून जातीचा दाखला प्राप्त करुन घेण्यासाठी कोणती कागदपत्रे सादर करणे आवश्यक आहे तसेच अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्र देण्यासाठी किंवा प्रमाणपत्राचा अर्ज नाकारण्यासाठी सक्षम प्राधिका-यांने अनुसरावयाची कार्यपध्दती, अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्र मिळण्याचा असे सक्षम प्राधिका-यांने अनुसरावयाची कार्यपध्दती, अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्र मिळण्याचा असे सक्षम प्राधिका-यांकडुन फेटाळण्यात आला असेल, तर अर्जदारास तीस दिवसाच्या आत संबंधीत अपीलीय अधिका-यांकडे अपील करण्याची तरतूद यांवाबत सर्व कार्यपध्दती उपरोक्त नियमामधील नियम ३,४ व ८ मध्ये विशद करण्यात आलेली आहे.			करण्यात आलेल्या आहेत. तसेच घटनेतील ३४३				
अनुसूचित जमातींची यादी जाहिर करण्यात आलेली आहे. यादीत समाविष्ट असलेल्या अनुसूचित जमातींना शासनाने जाहिर केलेल्या विविध शौक्षणिक व आर्थिक सवलतींचा विविध योजनेद्वारे लाभ होतो. अनुसूचित जमातीचे लाभ अनुज्ञेय होण्याकरीता लाभार्थ्यांकडे अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्र असणे आवश्यक ठरते. अधिनियमातील कलम २ च्या खंड (ख) द्वारे प्रदान करण्यात आलेल्य अधिकाराचा वापर करुन महाराष्ट्र शासनाने जिल्हाधिका-यांकडून प्राधिकृत करण्यात येईल अशा उपविभागीय अधिकारी (महसूल) किंवा यथास्थिती उप जिल्हाधिकारी यांना उक्त अधिनियमाच्या प्रयोजनासाठी सक्षम प्राधिकारी महणून नियुक्त करण्यात आलेले आहे. सक्षम प्राधिकारी यांचेकडून जातीचा दाखला प्राप्त करुन घेण्यासाठी कोणती कागदपत्रे सादर करणे आवश्यक आहे तसेच अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्र देण्यासाठी किंवा प्रमाणपत्राचा अर्ज नाकारण्यासाठी सक्षम प्राधिकायांने अनुसरावयाची अर्म सक्षम प्राधिकायांने अनुसरावयाची अर्म सक्षम प्राधिकायांने अनुसरावयाची अर्ज सक्षम प्राधिकायांने अनुसरावयाची तर्व कार्यपक्षती, अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्र मिळण्याचा अर्ज सक्षम प्राधिकायांने अनुसरावयाची तर्व कार्यपक्षती आले तर्व कार्यपक्षती आले तर्व यांकड अपील करण्याची तरत्व यांकव सर्व कार्यपक्षती उपरोक्त नियमामधील नियम ३,४ व ८ मध्ये विशद करण्यात आलेली आहे.							
आहे. यादीत समाविष्ट असलेल्या अनुसूचित जमातींना शासनाने जाहिर केलेल्या विविध शैक्षणिक व आर्थिक सवलतींचा विविध योजनेद्वारे लाभ होतो. अनुसूचित जमातीचे लाभ अनुज्ञेय होण्याकरीता लाभार्थ्यांकडे अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्र असणे आवश्यक उरते. अधिनयमातील कलम २ च्या खंड (ख) द्वारे प्रदान करण्यात आलेल्य अधिकाराचा वापर करुन महाराष्ट्र शासनाने जिल्हाधिका-यांकडून प्राधिकृत करण्यात येईल अशा उपविभागीय अधिकारी (महसूल) किंवा यथास्थिती उप जिल्हाधिकारी यांना उक्त अधिनयमाच्या प्रयोजनासाठी सक्षम प्राधिकारी महणून नियुक्त करण्यात आलेले आहे. सक्षम प्राधिकारी यांचेकडून जातीचा दाखला प्राप्त करुन घेण्यासाठी कोणती कागदपत्रे सादर करणे आवश्यक आहे तसेच अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्र देण्यासाठी कोणती कागदपत्रे चाना उर्ज सक्षम प्राधिकाययांने अनुसरावयाची कार्यपथ्यती, अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्र मिळण्याचा अर्ज सक्षम प्राधिकायांने अनुसरावयाची कार्यपथ्यती, अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्र मिळण्याचा अर्ज सक्षम प्राधिकायांने अनुसरावयाची कार्यपथ्यती, अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्र मिळण्याचा अर्ज सक्षम प्राधिकायांने अनुसरावयाची कार्यपथ्यती, अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्र मिळण्याचा अर्ज सक्षम प्राधिकायांने अमाणपत्र मिळण्याचा अर्ज सक्षम प्राधिकायांने अमाणपत्र मिळण्याचा अर्ज सक्षम प्राधिकायांने अमाणपत्र मिळण्याचा अर्ज सक्षम प्राधिकायांने अपालाय अर्थला तरत्व यांवावत सर्व कार्यपथ्यती उपरोक्त नियम च्रास्थ विषय सर्व कार्यथ्यती उपरोक्त नियममाधील नियम इ,४ व ८ मध्ये विशव करण्यात आलेली आहे.			राष्ट्रपताच्या अध्यादशाद्वार विविध राज्याकराता				
जमातींना शासनाने जाहिर केलेल्या विविध शैक्षाणिक व आर्थिक सवलतींचा विविध योजनेद्वारे लाभ होतो. अनुसूचित जमातीचे लाभ अनुज्ञेय होण्याकरीता लाभार्थ्यांकडे अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्र असणे आवश्यक ठरते. अधिनियमातील कलम २ च्या खंड (ख) द्वारे प्रदान करण्यात आलेल्य अधिकाराचा वापर करुन महाराष्ट्र शासनाने जिल्हाधिका-यांकडून प्राधिकृत करण्यात येईल अशा उपविभागीय अधिकारी (महसूल) किंवा यथास्थिती उप जिल्हाधिकारी यांना उक्त अधिनियमाच्या प्रयोजनासाठी सक्षम प्राधिकारी म्हणून नियुक्त करण्यात आलेले आहे. सक्षम प्राधिकारी यांचेकडून जातीचा दाखला प्राप्त करुन घेण्यासाठी कोणती कागदपत्रे सादर करणे आवश्यक आहे तसेच अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्र देण्यासाठी किंवा प्रमाणपत्राचा अर्ज नाकारण्यासाठी सक्षम प्राधिका-यांने अनुसरावयाची कार्यपध्दती, अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्र सिळण्याचा अर्ज सक्षम प्राधिका-यांने अनुसरावयाची कार्यपध्दती, अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्र तिळण्याचा अर्ज सक्षम प्राधिका-यांकडुन फेटाळण्यात आला असेल, तर अर्जदारास तीस दिवसाच्या आत संबंधीत अपीलीय अधिका-यांकडे अपील करण्याची तरतूद याबाबत सर्व कार्यपध्दती उपरोक्त नियमामधील नियम ३,४ व ८ मध्ये विशव करण्यात आलेली आहे.							
व आर्धिक सवलतींचा विविध योजनेद्वारे लाभ होतो. अनुसूचित जमातीचे लाभ अनुत्रेय होण्याकरीता लाभार्थ्यांकडे अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्र असणे आवश्यक ठरते. अधिनियमातील कलम २ च्या खंड (ख) द्वारे प्रदान करण्यात आलेल्य अधिकाराचा वापर करुन महाराष्ट्र शासनाने जिल्हाधिका-यांकड्दन प्राधिकृत करण्यात येईल अशा उपविभागीय अधिकारी (महसूल) किंवा यथास्थिती उप जिल्हाधिकारी यांना उक्त अधिनियमाच्या प्रयोजनासाठी सक्षम प्राधिकारी म्हणून नियुक्त करण्यात आलेले आहे. सक्षम प्राधिकारी यांचेकड्दन जातीचा दाखला प्राप्त करुन घेण्यासाठी कोणती कागदपत्रे सादर करणे आवश्यक आहे तसेच अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्र देण्यासाठी किंवा प्रमाणपत्राचा अर्ज नाकारण्यासाठी सक्षम प्राधिका- यांने अनुसरावयाची कार्यपध्दती, अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्र मिळण्याचा अर्ज सक्षम प्राधिका- यांकड्दन फेटाळण्यात आला असेल, तर अर्जदारास तीस दिवसाच्या आत संबंधीत अपीलीय अधिका- यांकडे अपील करण्याची तरतृद याबाबत सर्व कार्यपध्दती उपरोक्त नियमामधील नियम ३,४ व ८ मध्ये विशद करण्यात आलेली आहे.							
अनुसूचित जमातीचे लाभ अनुज्ञेय होण्याकरीता लाभार्थ्यांकडे अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्र असणे आवश्यक ठरते. अधिनियमातील कलम २ च्या खंड (ख) द्वारे प्रदान करण्यात आलेल्य अधिकाराचा वापर करुन महाराष्ट्र शासनाने जिल्हाधिकाराचा वापर अधिकारी (महसूल) किंवा यथास्थिती उप जिल्हाधिकारी यांना उक्त अधिनियमाच्या प्रयोजनासाठी सक्षम प्राधिकारी म्हणून नियुक्त करण्यात आलेले आहे. सक्षम प्राधिकारी यांचेकडून जातीचा दाखला प्राप्त करुन घेण्यासाठी कोणती कागदपत्रे सादर करणे आवश्यक आहे तसेच अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्र देण्यासाठी किंवा प्रमाणपत्राचा अर्ज नाकारण्यासाठी सक्षम प्राधिकारायांने अनुसरावयाची कार्यपद्धती, अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्र मिळण्याचा अर्ज सक्षम प्राधिकायांने अमुसरावयाची कार्यपद्धती, अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्र मिळण्याचा अर्ज सक्षम प्राधिकायांकडून फेटाळण्यात आला असेल, तर अर्जदारास तीस दिवसाच्या आत संबंधीत अपीलीय अधिकायांकडे अपील करण्याची तरतृद याबाबत सर्व कार्यपद्धती उपरोक्त नियमामधील नियम ३,४ व ८ मध्ये विशद करण्यात आलेली आहे.							
लाभार्थ्यांकडे अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्र असणे आवश्यक ठरते. अधिनियमातील कलम २ च्या खंड (ख) द्वारे प्रदान करण्यात आलेल्य अधिकाराचा वापर करुन महाराष्ट्र शासनाने जिल्हाधिका-यांकडून प्राधिकृत करण्यात येईल अशा उपविभागीय अधिकारी (महसूल) किंवा यथास्थिती उप जिल्हाधिकारी यांना उक्त अधिनियमाच्या प्रयोजनासाठी सक्षम प्राधिकारी म्हणून नियुक्त करण्यात आलेले आहे. सक्षम प्राधिकारी यांचेकडून जातीचा दाखला प्राप्त करुन घेण्यासाठी कोणती कागदपत्रे सादर करणे आवश्यक आहे तसेच अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्र देण्यासाठी किंवा प्रमाणपत्राचा अर्ज नाकारण्यासाठी सक्षम प्राधिकायांने अनुसरावयाची कार्यपद्धती, अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्र मिळण्याचा अर्ज सक्षम प्राधिकायांने अनुसरावयाची कार्यपद्धती, अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्र मिळण्याचा अर्ज सक्षम प्राधिकायांकडून फेटाळण्यात आला असेल, तर अर्जदारास तीस दिवसाच्या आत संबंधीत अपीलीय अधिकायांकडे अपील करण्याची तरतूद याबाबत सर्व कार्यपद्धती उपरोक्त नियमामधील नियम ३,४ व ८ मध्ये विशद करण्यात आलेली आहे.							
आवश्यक ठरते. अधिनियमातील कलम २ च्या खंड (ख) द्वारे प्रदान करण्यात आलेल्य अधिकाराचा वापर करुन महाराष्ट्र शासनाने जिल्हाधिका-यांकडून प्राधिकृत करण्यात येईल अशा उपविभागीय अधिकारी (महसूल) किंवा यथास्थिती उप जिल्हाधिकारी यांना उक्त अधिनियमाच्या प्रयोजनासाठी सक्षम प्राधिकारी महणून नियुक्त करण्यात आलेले आहे. सक्षम प्राधिकारी यांचेकडून जातीचा दाखला प्राप्त करुन घेण्यासाठी कोणती कागदपत्रे सादर करणे आवश्यक आहे तसेच अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्र देण्यासाठी किंवा प्रमाणपत्राचा अर्ज नाकारण्यासाठी सक्षम प्राधिकायांने अनुसरावयाची कार्यपध्दती, अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्र मिळण्याचा अर्ज सक्षम प्राधिकायांने अनुसरावयाची कार्यपध्दती, अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्र मिळण्याचा अर्ज सक्षम प्राधिकायांकडून फेटाळण्यात आला असेल, तर अर्जदारास तीस दिवसाच्या आत संबंधीत अपीलीय अधिकायांकडे अपील करण्याची तरतूद याबाबत सर्व कार्यपध्दती उपरोक्त नियमामधील नियम ३,४ व ८ मध्ये विशद करण्यात आलेली आहे.			लाभार्थ्याकडे अनुसचित जमातीचे प्रमाणपत्र असणे				
(ख) द्वारे प्रदान करण्यात आलेल्य अधिकाराचा वापर करुन महाराष्ट्र शासनाने जिल्हाधिका-यांकडून प्राधिकृत करण्यात येईल अशा उपविभागीय अधिकारी (महसूल) किंवा यथास्थिती उप जिल्हाधिकारी यांना उक्त अधिनियमाच्या प्रयोजनासाठी सक्षम प्राधिकारी महणून नियुक्त करण्यात आलेले आहे. सक्षम प्राधिकारी यांचेकडून जातीचा दाखला प्राप्त करुन घेण्यासाठी कोणती कागदपत्रे सादर करणे आवश्यक आहे तसेच अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्र देण्यासाठी किंवा प्रमाणपत्राचा अर्ज नाकारण्यासाठी सक्षम प्राधिका-यांने अनुसरावयाची कार्यपद्धती, अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्र मिळण्याचा अर्ज सक्षम प्राधिका-यांकडून फेटाळण्यात आला असेल, तर अर्जदारास तीस दिवसाच्या आत संबंधीत अपीलीय अधिका-यांकडे अपील करण्याची तरतूद यांबाबत सर्व कार्यपद्धती उपरोक्त नियमामधील नियम ३,४ व ८ मध्ये विशद करण्यात आलेली आहे.			आवश्यक ठरते. अधिनियमातील कलम २ च्या खंड				
प्राधिकृत करण्यात येईल अशा उपविभागीय अधिकारी (महसूल) किंवा यथास्थिती उप जिल्हाधिकारी यांना उक्त अधिनियमाच्या प्रयोजनासाठी सक्षम प्राधिकारी म्हणून नियुक्त करण्यात आलेले आहे. सक्षम प्राधिकारी यांचेकडून जातीचा दाखला प्राप्त करुन घेण्यासाठी कोणती कागदपत्रे सादर करणे आवश्यक आहे तसेच अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्र देण्यासाठी किंवा प्रमाणपत्राचा अर्ज नाकारण्यासाठी सक्षम प्राधिकायांने अनुसरावयाची कार्यपध्दती, अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्र मिळण्याचा अर्ज सक्षम प्राधिकायांने अमुसणपत्र मिळण्याचा अर्ज सक्षम प्राधिकायांकडून फेटाळण्यात आला असेल, तर अर्जदारास तीस दिवसाच्या आत संबंधीत अपीलीय अधिकायांकडे अपील करण्याची तरतूद याबाबत सर्व कार्यपध्दती उपरोक्त नियमामधील नियम ३,४ व ८ मध्ये विशद करण्यात आलेली आहे.							
प्राधिकृत करण्यात येईल अशा उपविभागीय अधिकारी (महसूल) किंवा यथास्थिती उप जिल्हाधिकारी यांना उक्त अधिनियमाच्या प्रयोजनासाठी सक्षम प्राधिकारी म्हणून नियुक्त करण्यात आलेले आहे. सक्षम प्राधिकारी यांचेकडून जातीचा दाखला प्राप्त करुन घेण्यासाठी कोणती कागदपत्रे सादर करणे आवश्यक आहे तसेच अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्र देण्यासाठी किंवा प्रमाणपत्राचा अर्ज नाकारण्यासाठी सक्षम प्राधिकायांने अनुसरावयाची कार्यपध्दती, अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्र मिळण्याचा अर्ज सक्षम प्राधिकायांने अमुसणपत्र मिळण्याचा अर्ज सक्षम प्राधिकायांकडून फेटाळण्यात आला असेल, तर अर्जदारास तीस दिवसाच्या आत संबंधीत अपीलीय अधिकायांकडे अपील करण्याची तरतूद याबाबत सर्व कार्यपध्दती उपरोक्त नियमामधील नियम ३,४ व ८ मध्ये विशद करण्यात आलेली आहे.			करुन महाराष्ट्र शासनाने जिल्हाधिका-यांकडून				
जिल्हाधिकारी यांना उक्त अधिनियमाच्या प्रयोजनासाठी सक्षम प्राधिकारी म्हणून नियुक्त करण्यात आलेले आहे. सक्षम प्राधिकारी यांचेकडून जातीचा दाखला प्राप्त करुन घेण्यासाठी कोणती कागदपत्रे सादर करणे आवश्यक आहे तसेच अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्र देण्यासाठी किंवा प्रमाणपत्राचा अर्ज नाकारण्यासाठी सक्षम प्राधिका-यांने अनुसरावयाची कार्यपध्दती, अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्र मिळण्याचा अर्ज सक्षम प्राधिका-यांकडून फेटाळण्यात आला असेल, तर अर्जदारास तींस दिवसाच्या आत संबंधीत अपीलीय अधिका-यांकडे अपील करण्यांची तरतूद यांबाबत सर्व कार्यपध्दती उपरोक्त नियमामधील नियम ३,४ व ८ मध्ये विशद करण्यात आलेली आहे.			प्राधिकृत करण्यात येईल अशा उपविभागीय				
प्रयोजनासाठी सक्षम प्राधिकारी म्हणून नियुक्त करण्यात आलेले आहे. सक्षम प्राधिकारी यांचेकडून जातीचा दाखला प्राप्त करुन घेण्यासाठी कोणती कागदपत्रे सादर करणे आवश्यक आहे तसेच अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्र देण्यासाठी किंवा प्रमाणपत्राचा अर्ज नाकारण्यासाठी सक्षम प्राधिका- यांने अनुसरावयाची कार्यपध्दती, अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्र मिळण्याचा अर्ज सक्षम प्राधिका- यांकडून फेटाळण्यात आला असेल, तर अर्जदारास तीस दिवसाच्या आत संबंधीत अपीलीय अधिका- यांकडे अपील करण्याची तरतूद यांबाबत सर्व कार्यपध्दती उपरोक्त नियमामधील नियम ३,४ व ८ मध्ये विश्वद करण्यात आलेली आहे.							
करण्यात आलेले आहे. सक्षम प्राधिकारी यांचेकडून जातीचा दाखला प्राप्त करुन घेण्यासाठी कोणती कागदपत्रे सादर करणे आवश्यक आहे तसेच अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्र देण्यासाठी किंवा प्रमाणपत्राचा अर्ज नाकारण्यासाठी सक्षम प्राधिकायांने अनुसरावयाची कार्यपध्दती, अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्र मिळण्याचा अर्ज सक्षम प्राधिकायांकडून फेटाळण्यात आला असेल, तर अर्जदारास तीस दिवसाच्या आत संबंधीत अपीलीय अधिकायांकडे अपील करण्यांची तरतूद याबाबत सर्व कार्यपध्दती उपरोक्त नियमामधील नियम ३,४ व ८ मध्ये विशद करण्यात आलेली आहे.							
जातीचा दाखला प्राप्त करुन घेण्यासाठी कोणती कागदपत्रे सादर करणे आवश्यक आहे तसेच अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्र देण्यासाठी किंवा प्रमाणपत्राचा अर्ज नाकारण्यासाठी सक्षम प्राधिका- यांने अनुसरावयाची कार्यपध्दती, अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्र मिळण्याचा अर्ज सक्षम प्राधिका- यांकडून फेटाळण्यात आला असेल, तर अर्जदारास तीस दिवसाच्या आत संबंधीत अपीलीय अधिका- यांकडे अपील करण्याची तरतूद यांबाबत सर्व कार्यपध्दती उपरोक्त नियमामधील नियम ३,४ व ८ मध्ये विशद करण्यात आलेली आहे.			2, 3				
कागदपत्रे सादर करणे आवश्यक आहे तसेच अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्र देण्यासाठी किंवा प्रमाणपत्राचा अर्ज नाकारण्यासाठी सक्षम प्राधिका- यांने अनुसरावयाची कार्यपध्दती, अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्र मिळण्याचा अर्ज सक्षम प्राधिका- यांकडून फेटाळण्यात आला असेल, तर अर्जदारास तीस दिवसाच्या आत संबंधीत अपीलीय अधिका- यांकडे अपील करण्याची तरतूद यांबाबत सर्व कार्यपध्दती उपरोक्त नियमामधील नियम ३,४ व ८ मध्ये विशद करण्यात आलेली आहे.							
अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्र देण्यासाठी किंवा प्रमाणपत्राचा अर्ज नाकारण्यासाठी सक्षम प्राधिका-यांने अनुसरावयाची कार्यपध्दती, अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्र मिळण्याचा अर्ज सक्षम प्राधिका-याकडून फेटाळण्यात आला असेल, तर अर्जदारास तीस दिवसाच्या आत संबंधीत अपीलीय अधिका-यांकडे अपील करण्याची तरतूद यांबाबत सर्व कार्यपध्दती उपरोक्त नियमामधील नियम ३,४ व ८ मध्ये विशद करण्यात आलेली आहे.							
प्रमाणपत्राचा अर्ज नाकारण्यासाठी सक्षम प्राधिका- यांने अनुसरावयाची कार्यपध्दती, अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्र मिळण्याचा अर्ज सक्षम प्राधिका- याकडून फेटाळण्यात आला असेल, तर अर्जदारास तीस दिवसाच्या आत संबंधीत अपीलीय अधिका- यांकडे अपील करण्याची तरतूद याबाबत सर्व कार्यपध्दती उपरोक्त नियमामधील नियम ३,४ व ८ मध्ये विशद करण्यात आलेली आहे.							
यांने अनुसरावयाची कार्यपध्दती, अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्र मिळण्याचा अर्ज सक्षम प्राधिका- याकडून फेटाळण्यात आला असेल, तर अर्जदारास तीस दिवसाच्या आत संबंधीत अपीलीय अधिका- यांकडे अपील करण्याची तरतूद याबाबत सर्व कार्यपध्दती उपरोक्त नियमामधील नियम ३,४ व ८ मध्ये विशद करण्यात आलेली आहे.							
जमातीचे प्रमाणपत्र मिळण्याचा अर्ज सक्षम प्राधिका- याकडून फेटाळण्यात आला असेल, तर अर्जदारास तीस दिवसाच्या आत संबंधीत अपीलीय अधिका- यांकडे अपील करण्याची तरतूद याबाबत सर्व कार्यपष्दती उपरोक्त नियमामधील नियम ३,४ व ८ मध्ये विशद करण्यात आलेली आहे.							
याकडून फेटाळण्यात आला असेल, तर अर्जदारास तीस दिवसाच्या आत संबंधीत अपीलीय अधिका- यांकडे अपील करण्याची तरतूद याबाबत सर्व कार्यपध्दती उपरोक्त नियमामधील नियम ३,४ व ८ मध्ये विशद करण्यात आलेली आहे.							
तीस दिवसाच्या आत संबंधीत अपीलीय अधिका- यांकडे अपील करण्याची तरतूद याबाबत सर्व कार्यपध्दती उपरोक्त नियमामधील नियम ३,४ व ८ मध्ये विशद करण्यात आलेली आहे.							
यांकडे अपील करण्याची तरतूद याबाबत सर्व कार्यपध्दती उपरोक्त नियमामधील नियम ३,४ व ८ मध्ये विशद करण्यात आलेली आहे.							
कार्यपध्दती उपरोक्त नियमामधील नियम ३,४ व ८ मध्ये विशद करण्यात आलेली आहे.							
मध्ये विशद करण्यात आलेली आहे.							
उपरोक्त नियमांमध्ये अनुसूचित जमातीचा दावा			मध्ये विशद करण्यात आलेली आहे.				
			उपरोक्त नियमांमध्ये अनुसूचित जमातीचा दावा				

		करणा-या व्यक्तीस अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्राची
		पडताळणी करण्यासाठीची सर्व कार्यपध्दती नियम
		क्रमांक ११ व १२ मध्ये विशद करण्यात आलेली
		आहे.
8.	सेवा मिळविण्यासाठी नागरिकांची पात्रता	अर्जदार हा भारतीय नागरीक असावा. तसेच अर्जदार
		अनुसूचित जमातीचा असावा व त्याचे अनुसूचित
	9	जमातीचे प्रमाणपत्र संबंधीत अनुसूचित जमाती
		प्रमाणपत्र तपासणी समितीने पडताळणी अंती वैध
		ठरविलेले असावे.
4.	अर्जाचा मान्यता प्राप्त नमुना	सोबत जोडला आहे.
ξ.	अर्ज कुठे उपलब्ध आहे.	ऑनलाईन
1	1 3.00 3 1/1-4 5/10.	
		https://etribevalidity.mahaonline.gov.in/ हया
9.	अर्जाची किंमत असल्यास किती	लिंकवर
9.	अजाचा किमत असल्यास किता	अर्ज ऑनलाईन उपलब्ध करुन देण्यात आलेले
		आहेत.
۷.	शुल्क भरावे लागते काय? किती	नाही
9.	कोणती कागद पत्रे जोडावयाची	अनुसूचित जमाती प्रमाणपत्रे प्राप्त करण्याकरीता
		उपरोक्त नियमामधील नियम ३(३) नुसार
		अर्जदाराने कागदपत्रे सादर करणे बंधनकारक आहे.
		अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्र पडताळणी करुन
		घेण्याकरीता अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्र तपासणी
		समितीस उपरोक्त नियमातील तरतूद क्रमांक ११(२)
		मध्ये नमूद केलेली कागदपत्रे सादर करणे बंधनकारक
		आहे.
१०.	आवश्यक कागदपत्रांची पुर्तता केल्यानंतर किती	अनुसूचित जमाती प्रमाणपत्र प्राप्त करण्यासाठीचा
	कालावधीत सेवा पुरविली जाईल	अर्ज संबंधीत सक्षम प्राधिकारी १ महिन्याच्या
		कालावधीत निकाली काढतील.
		अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्र पडताळणीकरीता
		अनुसूचित जमाती प्रमाणपत्र तपासणी समितीस प्राप्त
		झाल्यांनतर अर्जदाराचा दावा सत्य असल्याबाबत
		समितीस खात्री पटल्यास समिती वैधता प्रमाणपत्र
		निर्गमित करील. अर्जदाराचा दावा समाधानकारक
		आढळून न आल्यास समिती प्राप्त प्रकरणी
		नियमातील नियम क्रमांक १२ मध्ये नमूद केलेल्या
११.	Then felfer a removed a more of a second	तरतूदीचा वापर करुन निर्णय घेईल.
55.	सेवा विहित कालावधीत पुरविली न गेल्यास ज्यांच्याकडे	अनुसूचित जमाती प्रमाणपत्र निर्गमित करण्यास
	तक्रार करता येईल, तो अधिकारी (अपिलीय अधिकारी)	संबंधीत उपविभागीय अधिका-यांनी नकार दिल्यास
	व त्यांचा दूरध्वनी क्रमांक	त्यांचे निर्णयविरुध्द संबंधीत कार्यक्षेत्रातील अनुसूचित
		जमाती प्रमाणपत्र तपासणी समितीकडे उपरोक्त
		नियमातील् कलम ८(१) अन्वये अपील करण्याची
	,	तरतूद आहे.
	*	अनुसूचित जमाती प्रमाणपत्र तपासणी समितीने
		अर्जदाराने प्रमाणपत्र अवैध ठरविल्यास अर्जदारास
		संबंधीत मा.उच्च न्यायालयात दार मागता येते.
		अनुसूचित जमाती प्रमाणपत्र तपासणी कार्यक्षेत्र,
		पत्रव्यवहाराचा पत्ता संशोधन अधिकारी,आदिवासी
		संशोधन व प्रशिक्षण संस्था,महाराष्ट्र राज्य,पुणे -१
		070-7६३३३७४३

१२.	अपिलीय अधिकारी यांच्याकडे तक्रा काढण्यासाठीचा कालावधी	र निकाली	अनुसूचित जमाती प्रमाणपत्र तपासणी समितीक प्राप्त झालेल्य अपिल प्रकरणी समिती ती महिन्याच्या कालावधीमध्ये योग्य् व उचित आदे निर्गमित करेल.
			मा. उच्च न्यायालयात अनुसूचित जमाती प्रमाणप् तपासणीच्या निर्णयविरुध्द दाखल होणा-या याचिव प्रकरणात मा.उच्च न्यायालय प्रचलित पध्दर्त कार्यवाही करते.

****

गारा द्वार ब। ले महाराष्ट्र शासन राजपत्र, असावारण, जून ५, २००३/ज्येष्ठ १५, शके १९२५

नमुना " अ "

[नियम ३ (१) पाहा]

अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्र मिळण्यासाठी अर्जाचा नमुना

प्रति

जिल्हाधिकारी किंवा उप विभागीय अधिकारी (महसूल) उप जिल्हाधिकारी (प्राधिकृत).

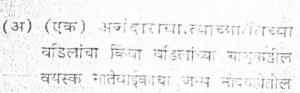
विषय.—अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्र मिळण्याबाबत.

महोदय.

करतो/करते की, माझ्या स्वतःसाठी, माझ्या मुलां/मुलींसाठी अनुस्चित जमातीच्या प्रमाणपत्राची आवश्यकता असल्याने माझ्या जमाताच्या दाव्याच्या पुष्ट्यर्थ मी पुढील माहिती सादर करीत आहे:---

- १ (अ) अर्जदाराचे पूर्ण नाव सध्याचा पत्ता गावाचे नाव तहसील व जिल्हा डाक कार्यालयाचे नाव
  - (ब) सध्याचा व्यवसाय
  - (क) परंपरागत व्यवसाय
- (अ) वडिलांचे पूर्ण नाव व पूर्ण पत्ता (वडील हयात नसल्यास, त्यांच्या निवासस्थानाचा शेवटच्या ठिकाणाचा पत्ता)
  - (ब) सध्याचा व्यवसाय
  - (क) परंपरागत व्यवसाय

- महाराष्ट्र शासन राजपत्र, असाधारण, जून ५, २००३/ज्येष्ठ १५, शके १९२५ । [भाग E 85
- ३. (अ) (एक) अनुसूचित जमातीचे नाव (दान) पोट-जमात
  - (ब) (एक) मातृ-भाषा (दोन) बोली-भाषा
- ४। प्रमाणपत्राची आग्रयकता असलेल्या : व्यवतीबाबतची माहिती.
  - (अ) अर्नदाराचे मूळ गाव (ठिकाण)/तहसील/ जिल्हा (६ सप्टेंबर, १९५० रोजी किया त्या विशिष्ट जमातीच्या अधिसूचनेच्या दिनांकास जेथे अर्जदाराचे कुटुंब राहात होते ते ठिकाण.)
- (ब) जर व्यक्ती तिच्या मूळे ग्रावाव्यतिरिक्त : इतर गावात (निवासस्थानाच्या सर्वसाधारण विकाणी) राहात असल्यासे। इत्या गावाचे .... १००० स्ट्रिश्च मान के प्राप्त के किया है। जिस्सी के अपने के प्राप्त के किया है।
  - (क) मूळ गाव सोडल्याचे वर्ष
  - (ड) मूळ गाव सोडल्याची कारणे (म्हणजे : शिक्षण, नोकरी इत्यादी).
  - (ई) सध्याच्या गावातील बास्तव्याची कारणे : (म्हणजे शिक्षण, नोकरी इत्यादी).
- (फ) जन्म ठिकाण
- (ग) जेये त्याने/तिने शिक्षण घेतले त्या प्रार्थामक शाळेचे नाव-गाव तहसील, जिल्हा.
- (ह) जेथे त्याने/तिने शिक्षण घेतले त्या : माध्यमिक शाळेचे/ महाविद्यालयाचे नाव-गाव, तहसील, जिल्हा.
- ५. (१) त्याच्या अनुसूचित जमातीच्या दाव्याच्या : पुष्ट्ययं पुरावा

(दोन) अर्जदाराचा, उपलब्ध अराह्यास त्याच्या बिंडलांचा किया आजाबांचा प्राथमिक शाळा प्रवेश गोंदबहोतोल उतारा (तीन) अर्जदाराचा व त्याच्या/तिच्या बिंडलांचा प्राथमिक शाळा सांडल्याचा दाखलाः

- (ब) अशा अनुस्चित जमातीच्या अधिस्वनेच्या : दिनांकापूर्वी अनुस्चित जमातीच्या व निवासस्यानाच्या सर्वसाधारण विकाणारांवंधी लेखी पुरावा.
- (क) अर्जदाराचे वडोल किंवा रक्ताचे नातवाइंक शासनाच्या संवेत किंवा उत्तर काणत्याही सेवेत असल्यास, त्यांचा जमातीचा उत्तरेख असलेला सेवा अभिलेखातील (पुस्तकातील) उतारा
- (ड) अनुसूचित जमातो छाननो समितोक इन दिलेले अर्जदाराच्या विडलांचे किया काकांचे किया विडलांच्या बाजूकडील इतर कांणत्याही वयस्क नातंबाईकांचे असल्यास, वेधता प्रमागपत्र.
- (ई) असल्यास, महसूली अभिलेख निवा ग्रामांचायतीतील अभिलेख.
- (फ) असल्यास, इतर संबंधित लेखी पुरावा
- (२) अतिरिक्त माहिती
- (अ) अर्जदाराचे नातेयाईक राहात असलेल्या ५ गावांची नावे.

- महाराष्ट्र शासन राजपत्र, असाधारण, जून ५, २००३/ज्येष्ठ १५, शके १९२५
  - (ब) अनुसूचित जमातीच्या देवदेवतांची नावे
  - (क) ज्या व्यवतीने धर्मांतर केले असेल ती व्यवती धर्मातरापूर्वी पूजा करीत असलेल्या देवदेवतांची नावे.
- ६. अर्जदाराच्याः विडलांचे/आजोबांचे मूळ गाव, तहसील व जिल्हा
- ७. असल्यास, अर्जदाराच्या मूळ गावासंबंधीचा पुरावा
- ८. (अ) बडिल किंवा जवळचे नातेबाईक यांगी अन्स्चितः जमातीचे प्रमाणपत्र किंवा शासकीय सवलती घेतल्या आहेत कायः?
  - (ब) नमुना अ-१ मधील अजासोबत जोडाव्याचे शपथपन
- ९. (अ) अर्जदाराने अनुसूचित जमातीच्या प्रमाणपत्रासाठी सक्षम प्राधिकाऱ्याकडे पूर्वी अर्ज केलेला आहे काय ? (महाराष्ट्र राज्यातील किंवा इतर राज्यातील सक्षम प्राधिकारी थरून). केला असल्यास, कोणाकड़े व केव्हा, ? हार के कार सामान
  - (ब) छाननी समितोक इन देण्यात आलेले अर्जदाराच्या वाँडलांचे किंवा वडिलांच्या बाजूकडोल इतर कोणत्याही वयस्क नातेवाईकांचे वेधना प्रमाणपत

तसे अराल्यम केणाला व केन्स्र देण्यात आले (सत्य प्रत जोडावी).

मी, रापथपूर्वक असं घोषित करतो/करते की, या अर्जात माझ्याकड्न वेण्यात आलेली माहिती खरी आहे. नंतर तो, खोटी असल्याचे आढळून आल्यास, भारतीय दंड सहितेची कलमे १९३(२), १९९ व २०० यांच्या तरतुर्वानुसार माझ्यावर खटला भरण्यात येईल व तद्नुसार रिाक्षा करण्यात येईल, याची मला जाणीव आहे.

ठिकाण	**************************************				
				(अर्जदाराची	सही)
दिनांक :					

नमुना ''इं' [नियम १९ (१) पाहा]

अनुसूचित जमातीच्या प्रमाणपत्राची तपासणी करण्यासाठी अनुसूचित जमाती प्रमाणपत्र तपासणी समितीकडे सादर करावयाचा अर्ज

प्रति,

अनुसूचित जमाती प्रमाणपत्र तपासणी सिम् विभाग.	1GL,
	तीच्या प्रमाणपत्राची तपासणी करण्याबाबत
महोदय,	MICH XIII HAME MANIEL AV CAIMING
मी खाली सही करणार (नाव)	
(शिक्षण/सेवा/निवडणूक/इतर) .	या कारणासाठी माझ्या अनुसूचित जमाती प्रमाणपत्राची
(दावा) तपासणी करण्याची विनंती करीत आहे	. मी माझ्या अनुसूचित जमातीच्या दाव्यापुष्टचर्थ पुढील माहिर्त
आणि दस्तऐवज सादर करीत आहे. मूळ प्रम	ाणपत्र त्याची तपासणी झाल्यानंतर कृपया मला परंत करावे.
१. अर्जदाराचे संपूर्ण नाव :	
सध्याचा पत्ता :	
गाव/नगर/तहसील व जिल्हा आणि टपाल	तालुका
कार्यालयाचे नाव व दूरध्वनी क्रमांक.	जिल्हा ।
	पिनकोड
२. अर्जदाराच्या विङलांचे संपूर्ण नाव आणि	
कायमचा पत्ता (वडील हयात चसतील तर	- तालुका
त्यांच्या शेवटच्या निवासंस्थानाचा पूर्ण पत्ता	जिल्हा के अधिक
नमूद करणे).	पिनकोड
3. अर्जदाराच्या वडिलांचा सध्याचा व्यवसाय,	
पत्ता आणि दूरध्वनी क्रमांक.	
8. वडील नोकरी करीत असतील तर त्यांचे पद	
 वडील नोकरी करीत असतील तर त्याचे पद आणि दूरध्वनी क्रमांकासह नोकरीचा पत्ता. 	
	Market and the second of the s
त. वडिलांचे शिक्षण	
६. कुटुंबाचा परंपरागत व्यवसाय :	
9. अर्जदाराने दावा केलेली अनुसूचित जमात/	
पोट-जमात/जमातीचा भाग किंवा गट.	
	20 HOLD NOTE NOT

۷.	7.	) अनेदाराची मातृभाषा	and the same of th
	(ब)	बोलीभाषा :	
	(ক	) देव/देवी :	J-MARKENER (MALES TO GOLDEN
	(ड)	अर्जदाराच्या नातेवाईकांची/जमातीतील	F SECRET WARD KINDS
व्यक्तींची पाच आडनावे.			
٩.	 (अ) अर्जदाराचे मूळ ठिकाण, पोस्ट, तहसील, जिल्हा. 	अर्जदाराचे मूळ ठिकाण, पोस्ट, तहसील,	<u> विकाण</u>
		जिल्हा.	पोस्ट
			तालुका
			जिल्हा
	(অ)	त्याने ते विकाण सोडले असेल तर ते	
		कधी व कोणी सोडले तसेच त्याचे	
		कारण.	
	(~~a~~)	ठिकाणाचे नाव (दिनांक ६ सप्टेंबर	<u> विकाण</u>
		१९५० रोजी अर्जदाराचे वडील/आजोबा जेथे राहात् होते ते गाव/नगर/शहर,	पोस्ट
		तालुका आणि जिल्हा).	तालुका
			जिल्हा
	107		
10.		अर्जदार सध्याच्या ठिकाणी केव्हापासून राहत आहे आणि त्याने त्याचे मूळ	
		ठिकाण सोडल्याची कारणे.	
	(ৱ)	सध्या मूळ ठिकाणी कोण राहत आहे,	
		त्याचा पत्ता व दूरध्वनी क्रमांक.	
	(ক)	मूळ गावी घर, जमीन आहे का ?:	
	(군)	जमीन असल्यास ७ x १२ चा उतारा	
		आहे का ? महाराष्ट्र जमीन महसूल	
		संहिता १९६६, याच्या कलम ३६, ३६-क	
		अन्वये जिमनीची नॉद घेण्यात आली	
		आहे का ?	

अनुर् प्राधि	तराने ज्या प्राधिकाऱ्याकडून चित्र जमातीचे प्रमाणपत्र घेतल हारी आणि प्रमाणपत्राचा क्रमां ह.	ने तो क व	
प्राधिव	ाराने त्या दस्तऐवजाच्या आधारे जन्याकडून अनुसूचित जमातीचे प्रमा वेलेले आहे तो दस्तऐवज.	나가 하는 것이 하는 것이 되어야 하는 이번 사람들이 모르겠다. 그 그 그런 얼굴 수 있어는 그 부모인 나는 목이 아름답어야 했다.	
आहे र	ार ज्या विद्याशाखेत सध्या रि त्या शाखेचे नाव, वर्ष, शैक्षणिक सं दूरध्वनी क्रमांकासहित तिचा प	रथेचे ता. तालुका	
৭৪. সত	र्वदाराने ज्या शैक्षणिक संरथेत शिक्ष	जिल्हा	
१४. अ च अ. क्र		जिल्हा भण घेतले/शिक्षण घेत आहे त्याबाबतची माहि शैक्षणिक संस्थेचे नाव व पत्ता	
		जिल्हा भण घेतले/शिक्षण घेत आहे त्याबाबतची मार्गि	हेती —
अ. क्र	प्राथमिक शिक्षण (इयत्ता पहिलीपासूनची उचित माहिती देणे)	जिल्हा भण घेतले/शिक्षण घेत आहे त्याबाबतची मार्गि	हेती —
अ. क्र	प्राथमिक शिक्षण प्राथमिक शिक्षण (इयत्ता पहिलीपासूनची उचित माहिती देणे)	जिल्हा भण घेतले/शिक्षण घेत आहे त्याबाबतची माति शैक्षणिक संस्थेचे नाव व पत्ता	हेती —
জ. ক্ল অ ক	प्राथमिक शिक्षण (इयत्ता पहिलीपासूनची उचित माहिती देणे) माध्यमिक शिक्षण	जिल्हा भण घेतले/शिक्षण घेत आहे त्याबाबतची मानि शैक्षणिक संस्थेचे नाव व पत्ता	हेती — शिक्षणाचा कॉलावधी
জ. ক্ল অ ক	प्राथमिक शिक्षण (इयत्ता पहिलीपासूनची उचित माहिती देणे) माध्यमिक शिक्षण महाविद्यालयीन शिक्षण	जिल्हा भण घेतले/शिक्षण घेत आहे त्याबाबतची मानि शैक्षणिक संस्थेचे नाव व पत्ता	हेती — शिक्षणाचा कॉलावधी

अ. क्र.	शिक्षणाचे टप्पे	शेक्षणिक संस्थेचे नाव व पत्ता	शिक्षणाचा कालावधी
अ	प्राथमिक शिक्षण (इयत्ता पहिलीपासूनची उचित माहिती देणे)		
ਕ	माध्यमिक शिक्षण		
ক	महाविद्यालयीन शिक्षण		

१६. (अ,	धेतले असेल त्या सदस्यांची नावे (म्हणजेच वडील, काका, मोडा भाऊ, बहीण, सख्खे काका).		
(ভ্ৰ)	उपरोक्त सदरयांपेकी कोणत्याही व्यक्तीने अनुसूचित जमात प्रमाणपत्र मिळविले आहे का आणि ते अनुसूचित जमातीच्या लाभाचा फायदा घेत आहेत का, जर होय तर केव्हापासून आणि कसे ?		
90. (좌)	यापूर्वी कुटुंबातील कोणत्याही सदस्याच्या अनुसूचित ज होय तर कुटुंबातील सदस्याचे नाव, त्याचे अर्जदाराष्ट्र		
	सदस्याचे नाव	अर्जदाराशी नाते	वर्ष
(অ)	वैधता प्रमाणपत्र मिळविले असल्यास, त्याचा क्रमांक व दिनांक (प्रत जोडणे).		
	तरीच्या कारणास्तव अनुसूचित जमात प्रमाणपत्राची (वक्ती प्राधिकाऱ्याचे पद, पत्ता आणि दूरध्वनी क्रमां		पास, अर्जदाराच्या
(अ)	निवड केल्याचा दिनांक :		
(ব)	सेवेत रुजू झाल्याचा दिनांक :		
(ক)	पदोन्तती मिळाली असल्यास, पदोन्ततीचा विनांक.		
(ভ)	सध्याच्या कार्यालयाचा पत्ता व दूरध्यनी		
	डणुकीच्या कारणास्तव अनुसूचित जमात प्रमाणपत्राची हेती देणे.	(दावा) पडताळणी करावयाची असल्य	गास, निवडणुकीची
3	अ निवडणुकीचा प्रकार, ठिकाण, तालुका, जिल्हा		
7	ब निवडणुकीचा दिनांक		
2	क मतदार संघाचे नाव व क्रमांक		

२०. पुढील दस्त्ऐवज जोडण्यात यावेत. आवश्यक (मूळ प्रमाणपत्र व त्याच्या साक्षांकित प्रती)

(अ) मूळ दस्तऐवज

क्रमांक	तपशील	जोडण्यात आले आहेत/नाहीत
٩	साक्षांकित प्रतीसह अर्जदारांचे अनुसूचित जमात प्रमाणपत्र	
2	शपथपत्र	

(व) अर्जदाराबाबतच्या दस्तऐवजाच्या साक्षांकित प्रती

क्रमांक	तपशील	जोडण्यात आले आहेत/नाहीत
9	अर्जदाराचे प्राथमिक शाळा सोडल्याचे प्रमाणपत्र	
7	शाळा प्रवेश नोंदवहीचा उतारा	
Ҙ	जन्म व मृत्यू नौंदवहीचा उतारा	

(क) अर्जदाराच्या विडलांबाबतच्या दस्तऐवजाच्या साक्षांकित प्रती

क्रमांक	तपशील	जोडण्यात आले आहेत/नाहीत
9	प्राथमिक शाळा सोडल्याचे प्रमाणपत्र	
2	शाळा प्रवेश नोंदवहीचा उतारा	
3	जन्म व मृत्यू नोंदवहीचा उतारा	
8	विहित नमुन्यातील अनुसूचित जमाती प्रमाणपत्र	
4	सेवेत असल्यास, त्याच्या सेवा पुस्तकात अनुसूचित जमात दर्शविणाऱ्या पहिल्या पृष्ठाचा/पृष्ठांचा उतारा.	
٤	वडील अशिक्षित असतील तर अर्जदाराच्या सख्ख्या वयस्कर रक्ताचे नाते असलेल्यांचा प्राथमिक शाळा प्रवेश नोंदवहीचा उतारा	

(ड) अन्य दरतऐयज

क्रमांक	तपशील	जोडण्यात आले आहेत/नाहीत
9	जन्म नॉदवही	
	विक्री विलेख (सेल डीड),	
	७ × १२ चा उतारा इत्यादींसारखे महसुली अभिलेख	
7	अर्जदाराच्या अनुसूचित जमात दाव्याच्या पुष्ट्यर्थ, ज्याचे वैधता प्रमाणपत्र सादर करण्यात आले आहे, अशा वडिलांच्या बाजूकडील जवळच्या नातेवाईकांचे शपथपत्र.	
3	अर्जदाराने पित्याच्या बाजूकडील कोणाचेही प्रमाणपत्र वैध किंवा अवैध ठरविले असल्यास, त्याच्या तपशिलासह त्या बाबतीतील माहिती नमूद करणारे, रीतसर करून दिलेले शपथपत्र.	
8	अर्जदाराच्या अनुसूचित जमात प्रमाणपत्राच्या दाव्या पुष्ट्यर्थ, अन्य कोणतेही संबंधित पुरावे/दस्तऐवज.	

मी, पडताळणी करण्यासाठीच्या अर्जाबाबत, मूळ दरत्तएवज आणि वरीलप्रमाणे त्याच्या साक्षांकित प्रती सादर करीत आहे. मी शपथपूर्वक असे लेखी जाहीर करतो की, मी अर्जात भरलेली माहिती माझ्या संपूर्ण माहितीप्रमाणे व विश्वासानुसार सत्य व अचूक आहे.

ठिकाण:

आपला.

दिनांक:

(अर्जदाराच्या वडिलांची/पालकांची सही)

(अर्जवाराची सही)

नमुना ''फ''

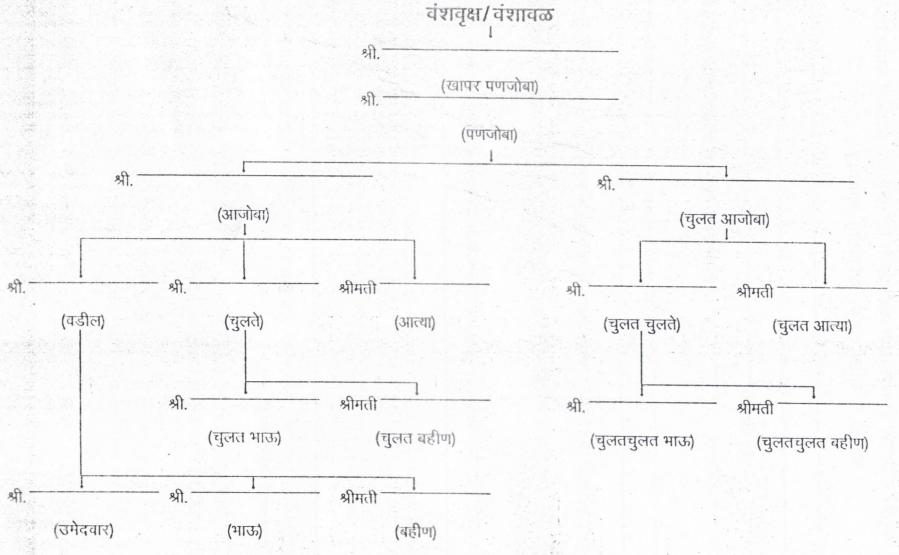
[नियम १९ (२) (अ) पाहा]

अर्जदाराने अनुसूचित जमात प्रमाणपत्राच्या पडताळणीसाठी केलेल्या अर्जाच्या नमुन्यासोबत छाननी समितीला सादर करावयाचे शपथपत्र

	छाननी समितीला सादर		
मी,			
श्री.			य
मुलगा/मुलगी/पत्नी वय	वर्षे, व्यवसाय	, राहणार	
तहसील करतो की,	जिल्हा , म	हाराष्ट्र राज्य याद्वारे प्र	तिज्ञापूर्वक पुढीलप्रमाणे कथ
मी,	या अनुसूचित	जमातीचा आहे. मी	धर्माचा आ
	यांनी दिनांक	रोजी दिलेल	या क्रमांक
या माझ्या अनुसूचित जमा	तीच्या प्रमाणपत्राच्या पडताळणीसाठी	मी अर्ज केलेला आहे.	
*माद्या तहिलांचा व	ras fla shrand whete		
धीही अवैध ठरलेले नाही	ाजूकडील कोणत्याही नातेवाईकाचे :	अनुसूचित जमाताच प्रम	ागपत्र तपासणी समिलीकडू
*अजीसोबत माझ्या व	डिलांच्या बाजूकडील पुढील नातेवाई	कांचे वैद्य/अवैद्यतेसंबंधी	चे दस्तऐवज जोड़त आहे.
अ. क्र.	नातेवाईकाचे नाव		उमेदवार/अर्जदाराशी नात
9			
3			
ज्या नातेवाईकांची वैध	ता प्रमाणपत्रे या अर्जासोबत जोडली	्राटेन सांच्याणी रूप	
विणारा वंशवृक्ष/वंशावळ	सोबत जोडलेला आहे.	जारुव, त्याच्यासा अर	ालल, पर ननूद कलल नात
			in and a second
अजासाबत ज काणतह ने जी परस्या संपर्ध सरी	विस्तरेवज जोडण्यात आले आहेत व	भागि अजिमध्ये ज्या प्रव	गरची माहिती मी पुरविलेली
ह, ता माझ्या संपूर्ण माहित	नी व विश्वासानुसार सत्य व अचूक 3	भाह.	
			461
			(अर्जदाराचे नाव)
*लागू नसेल ते खोडावे.			Maraina III

नमुना ''फ'' मधील शपथपत्रामध्ये खालीलप्रमाणे वंशवृक्ष/वंशावळीची माहिती द्यावी.

(वडील/पालक स्वाक्षरी)

रथळ :

दिनांक:

(उमेदवाराची/अर्जदाराची स्वाक्षरी)

आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था महाराष्ट्र राज्य नागरिकांची सनद

तक्ता क्र.1

अ.क्र.	सेवांचा तपशिल		सेवा पुरविण्याची विहित मुदत	सेवा मुदतीत न पुरविल्यास तक्रार
		/कर्मचारी यांचे नांव हुददा		करावयाच्या वरिष्ठ अधिका-यांचे
				नांव व हुददा
1	सेवांतर्गत व सेवापुर्व प्रशिक्षण ⊮ देणे	अधिव्याख्याता, आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, महाराष्ट्र राज्य, पुणे-1	 सेवांतर्गत प्रशिक्षणासाठी विहित मुदत नाही. राज्य प्रशिक्षण धोरणात नमूद केलेनुसार प्रशिक्षणाच्या प्रकारानुसार प्रशिक्षणाचा कालावधी निश्चित केला जातो. वार्षिक प्रशिक्षण आराखड्यानुसार विभागातील अधिकारी व कर्मचारी यांचेसाठी 	सहसंचालक दुरध्वनी क्रमांक 020/26362772
			• अनुसूचित जमातीच्या विद्यार्थ्यांकरीता संघ / महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाकडून (UPSC / MPSC) द्वारा घेण्यात येणाऱ्या स्पर्धा परीक्षा प्रशिक्षण कार्यक्रम ९ विद्यापीठे व यशदा, पुणे येथे ११ महिन्यांच्या कालावधीकरीता प्रत्येक विद्यापीठात २५ व यशदा येथे १० असे एकूण २३५ उमेदवारांना प्रशिक्षण देण्यात येते अ) सदर प्रशिक्षणा दरम्यान पुढील सोई-सुविधा उमेदवारांना उपलब्ध करुन दिल्या जातात. ब) विद्यावेतन रु. ६,००० /- प्रतिमाह (यात निवास व भोजनाचा समावेश आहे.) क) शैक्षणिक साहित्य / पुस्तके खरेदीसाठी रु. ६,००० /- (फक्त एकदाच)	

सदर प्रशिक्षण कार्यक्रमासाठी पदवीधर असलेल्या उमेदवारांची निवड राज्य स्तरीय प्रवेश परीक्षा (CET) घेऊन करण्यात येते. सदरची प्रवेश परीक्षा दरवर्षी मार्च मध्ये घेतली जाते व हे प्रशिक्षण दरवर्षी ऑगस्ट महिन्यात सुरु होते.

• अभियांत्रिकी आणि न्यायिक सेवा यांचेसाठी देखील अनुक्रमे ३ महिने आणि १ वर्ष कालावधीचे प्रशिक्षण दिले जाते. सदर प्रशिक्षण कार्यक्रमाकरीता प्रत्येक महसूल विभागातील प्रशिक्षणार्थी बार कौंन्सिल ऑफ महाराष्ट्र आणि गोवा (बीएसजी) या संस्थेमार्फत निवडले जातात. प्रत्येक आठवडयात शनिवार व रविवार असा दोन दिवसांचा प्रशिक्षण कार्यक्रम असतो. सदरच्या प्रत्येक दिवशी प्रश्नोत्तराचे सत्र असतील.

त्याचप्रमाणे अनुसूचित जमातीतील अभियांत्रिकी पदवीधर ज्या उमेदवारांनी महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाच्या अभियांत्रिकी सेवा स्पर्धा परीक्षेसाठी अर्ज केले आहेत अश्याच उमेदवारांना सदरचे प्रशिक्षण महाराष्ट्र अभियांत्रिकी प्रशिक्षण प्रबोधिनी, नाशिक यांच्या अधिनस्त असलेल्या १. मेटा प्रशिक्षण केंद्र, नाशिक २. मेटा, प्रादेशिक प्रशिक्षण केंद्र, नागपूर या संस्थेमार्फत देण्यात येईल.

सदर संस्थेमार्फत उपरोक्त प्रशिक्षणा दरम्यान उमेदवारांची राहण्याची व जेवणाची व्यवस्था व शैक्षणिक साहित्य इ. सोई-सुविधा उपलब्ध करुन दिल्या जातील.

• संघ लोकसेवा आयोगाच्या नागरी सेवा पूर्व परीक्षा उत्तीर्ण झालेल्या उमेदवारांना मुख्य परीक्षा व मुलाखत तयारी करिता प्रोत्साहन म्हणून आर्थिक मदत देण्यात येते.

सदर योजनेमध्ये प्रशिक्षणार्थींना दर महा १२,००० असे एकूण तीन महिन्यासाठी ३६,००० व पुस्तक संच खरेदी करण्यासाठी फक्त एकदाच एकूण १४,००० असे एकूण रु. ५०,००० इतकी रक्कम देण्यात येते. त्याचप्रमाणे मुलाखत तयारी करिता प्रोत्साहन मदत म्हणून प्रती प्रशिक्षणार्थींना दर महा १२,००० असे एकूण दोन महिन्यासाठी एकूण रु. २४,००० इतकी रक्कम देण्यात येते.

 संघ लोकसेवा आयोग नागरी सेवा पूर्व, मुख्य परीक्षा व मुलाखत तयारी करिता दिल्ली व महाराष्ट्रातील नामांकित खाजगी प्रशिक्षण संस्थांद्वारा १ वर्ष कालावधीकरिता प्रशिक्षण देणे.

सदर प्रशिक्षणासाठी प्रवेश परीक्षा घेऊन गुणानुक्रमे निवड यादी व प्रतीक्षा यादी प्रकाशित केली जाईल या योजनेमधील सोई — सुविधा :

F				
			 अ) दिल्ली मधील संस्थेत प्रशिक्षणार्थ्यास दर महिन्यास रुपये १२,००० इतके विद्यावेतन देण्यात येईल. त्याचप्रमाणे महाराष्ट्रातील संस्थेत प्रशिक्षण घेत असल्यास प्रत्येक प्रशिक्षणार्थ्यास दर महिन्यास रुपये ८,००० इतके विद्यावेतन देण्यात येईल. आ) पुस्तक खरेदी करीता प्रत्येक प्रशिक्षणार्थ्यास एकदाच रुपये १४,००० /- देण्यात येईल. 	
			• विविध सरळ सेवा भरती सेवा स्पर्धा परीक्षा प्रशिक्षणासाठी अनुसूचित जमातीच्या पदवीधर उमेदवारांसाठी ४० विद्यार्थ्यांसाठी २ महिना कालावधीचा प्रशिक्षण कार्यक्रम या संस्थेमार्फत राबविण्यात येतो. प्रशिक्षणार्थीना या प्रशिक्षणा दरम्यान निशुल्क निवास व्यवस्था केली जाते, तसेच प्रवास खर्च (बिल नुसार) भोजन व्यवस्था, शैक्षणिक साहित्याची सुविधा खालील दराने (DBT द्वारे)	
2.	राज्य शासनाची संशोधन अधिछात्रवृत्ती	संशोधन अधिकारी, आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, महाराष्ट्र राज्य, पुणे-1	दिल्या जातात .	सहसंचालक दुरध्वनी क्रमांक 020/26362772

3.	आदिवासी सांस्कृतिक संग्रहालय वारली चित्रकला स्पर्धा योजना	संग्रहालय अभिरक्षी, आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, महाराष्ट्र राज्य,, पुणे- 1 संग्रहालय अभिरक्षी, आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, महाराष्ट्र राज्य, पुणे-1	संग्रहालयातील अनुसूचित जमातीचया दुर्मिळ हस्तकला वस्तुचे जतन व संवर्धन करण्यात आलेले आहे. तसेच आज जनतेसाठी ते शासकीय वेळेत सशुल्क खुले करण्यात आलेले आहे. (शासकीय सुट्टी वगळून) वारली चित्रकलेस प्रोत्साहन देण्याकरिता ठाणे जिल्हयातील वारली व मल्हार कोळी जमातीतील	सहसंचालक दुरध्वनी क्रमांक 020/26362772 सहसंचालक, आदिवासी संशोधन व
----	---	--	--	---

			गुणानुक्रम काढण्यात येतात व शासन निर्णयानुसार	
			रोख बिक्षस देण्यात येते.	
			अट- स्पर्धेक ठाणे जिल्ह्यातील वारली अथवा	
		_	मल्हार कोळी अनूसूचित जमातीचा असावा	
5.	आदिवासी कला, संस्कृती व जीवनावर आधारित लघुपट निर्मिती करणे	आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, महाराष्ट्र राज्य, पुणे-1	महाराष्ट्रातील आदिवासी कला, संस्कृती व जीवनावर आधारित तसेच आदिवासी विकास विभागात	सहसंचालक, आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, पुणे दुरध्वनी क्रमांक- 020/26362772
6.	आदिवासी सांस्कृतिक महोत्सव	आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, महाराष्ट्र राज्य, पुणे-1	योजना एकत्रितपणे राबविल्या जातात (1)आदिवासी हस्तकला प्रदर्शन (5 दिवस) (2)आदिवासी पारंपारिक नृत्यस्पर्धा (1 दिवस) (3) आदिवासी लघुपट महोत्सव (3 दिवस) आदिवासी हस्तकला प्रदर्शन- (5 दिवस) आदिवासींच्या हस्तकलांना नागरी भागात बाजारपेठ उपलब्ध करुन देणे हा मुख्य उददेश व या कलाकारांना स्वयंरोजगाची संधी उपलब्ध करुन देणे, प्रदर्शनात आदिवासी कलाकारांनी तयार केलेल्या विविध कलाकृती व वस्तु विक्रीसाठी संस्थेमार्फत त्यांना स्टॉल उपलब्ध करुन देण्यात येतात. प्रदर्शनाची प्रसिध्दी संस्थेमार्फत केली जातो. आदिवासी कलाकारांना दैनिक भत्ता, प्रवासभाडे वस्तु वाहतुक खर्च व वाटचालखर्च देण्यात येतो. तसेच संस्थेमार्फत आदिवासी कलाकारांना भोजन व निवासाची सोय उपलब्ध करुन दिली जाते.	सहसंचालक, आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, पुणे दुरध्वनी क्रमांक- 020/26362772
			प्रदर्शनाची प्रसिध्दी संस्थेमार्फत केली जातो.	

आदिवासी कलाकारांना दैनिक भत्ता, प्रवासभाडे वस्तु वाहतुक खर्च व वाटचालखर्च देण्यात येतो. तसेच संस्थेमार्फत आदिवासी कलाकारांना भोजन व निवासाची सोय उपलब्ध करुन दिली जाते. आदिवासी पारंपारिक नृत्यस्पर्धा :- (1 दिवस) आदिवासी संस्कृती जतन व संवर्धन तसेच प्रचार करण्याच्या दृष्टीने आदिवासी पारंपारिक नृत्यांची स्पर्धा संस्थेमार्फत आयोजित केली जाते. विविध भागातून 10 नृत्यपथकांना नृत्यस्पर्धेकरिता बोलविण्यात येते. उत्तम नृत्य करणा-या पथकास प्रथम, द्वितीय व तृतीय क्रमांकाचे प्रोत्साहनपर बिक्षस देण्यात येते. नृत्यस्पर्धेची प्रसिध्दी करण्यात येते. नृत्यस्पर्धेमध्ये सहभागी कलाकारांना मानधन, प्रवासभाडे व पेहराव भत्ता संस्थेमार्फत देण्यात येतो. तसेच संस्थेमार्फत देण्यात येतो. तसेच संस्थेमार्फत नृत्यस्पर्धेत भाग घेणा-या कलाकारांची निवासव भोजनाची सोय करण्यात येते. आदिवासी लघुपट महोत्सव:- (3 दिवस) आदिवासी जीवनृ कला व संस्कृतीवर आधारित या संस्थेने निर्मित केलेले लघुपट/माहितीपट नागरी भागातील नागरिकांना आदिवासींच्या कला व संस्कृतीची ओळख होण्याकरिता 3 दिवस प्रोजेक्टर हे लघुपट प्रदर्शित करण्यात येतात.

7.	ग्रंथालय	प्रशासकीय अधिकारी, संस्थेच्या ग्रंथालयात अंदाजे एकुण-21000 पुस्तके आदिवासी संशोधन व आदिवासींच्या विविध विषयावर उपलब्ध असून प्रशिक्षण संस्था, पणे दुरध्वनी क्रमांक- शादिवासींच्या विविध विषयावर संशोधन करणारे राज्य, पुणे-1 प्रीएचडी करणा-या विद्यार्थ्यांना संदर्भग्रंथ म्हणून सदर पुस्तके कार्यालयीन वेळेत उपलब्ध करुन देण्यात येतात
	ਟਿਧਾ- ਕੁਹੀਕਾ ਦੇਕਾ ਕ	रिक्त संस्थेमार्फत अनुसचित जमाती प्रमाणपूर्व तपायणी स्वित्यांने सम्बन्ध न संवित्य —

टिप:- वरील सेवा व्यतिरिक्त संस्थेमार्फत अनुसूचित जमाती प्रमाणपत्र तपासणी समित्यांचे समन्वय व संनियत्रण करणे, आदि प्रमाणीच्या समन्वयाचे कामकाज पाहणे तसेच शासनाने/केंद्र शासनाने सुचिवलेल्या योजनांचे मूल्यमापनांचे तसेच आदिवासी विविध विषयाबाबत संशोधन करण्याचे कामकाज करण्यात येते.

सेवा क्रमांक १ अनुसूचित जमाती प्रमाणपत्र तपासणी करणे

	अनुसूचित जमाता प्रमाणपत्र	तपासणा करण
अ.क्र	मुद्या ।	तपशील
₹.	सेवा पुरविणारा अधिकारी	आयुक्त,आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था,पुणे व
		सहआयुक्त,अनुसूचित जमाती प्रमाणपत्र तपासणी
		समिती, पुणे, ठाणे, नाशिक, अमरावती, औरंगाबाद,
		नागपूर,नंदूरबार, गडचिरोली.
₹.	कायदे/नियम/शासन निर्णय/ज्या अंतर्गत सेवा पुरविल्या	अनुसूचित जमाती प्रमाणपत्र तपासणी समित्यांचे
	जातात	कामकाज "महाराष्ट्र अनुसूचित जाती, अनुसूचित
		जमाती, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, इतर
		मागासवर्ग व विशेष मागास प्रवर्ग जातीचे प्रमाणपत्र
		(देण्याचे व त्याच्या पडताळणीचे विनियमन)
		अधिनियम, २००० (२००१ चा महाराष्ट्र क्र. २३) मधील
		तरतूरी प्रमाणे चालते. हे अधिनियम् व नियम
	Δ	महाराष्ट्र राज्यात सर्व ठिकाणी लागू आहेत.
₹.	थोडक्यात कार्यपध्दती	भारतीय घटनेतील कलम क्रमांक ४५ अन्वये
		आदिवासी जमातींच्या सामाजिक, शैक्षणिक व
		आर्थिक उत्रतीकरीता विविध तरतूरी करण्यात
		आलेल्या आहेत. तसेच घटनेतील विविध तरतूदी
		करण्यात आलेल्या आहेत. तसेच घटनेतील ३४३ कलमातील तरतूदी अन्वये विविध राज्यात
		राष्ट्रपतींच्या अध्यादेशाद्वारे विविध राज्याकरीता
		अनुसूचित जमातींची यादी जाहिर करण्यात आलेली
		आहे. यादीत समाविष्ट असलेल्या अनुसूचित
		जमातींना शासनाने जाहिर केलेल्या विविध शैक्षणिक
		व आर्थिक सवलतींचा विविध योजनेद्वारें लाभ होतो.
		अनुसूचित जमातीचे लाभ अनुज्ञेय होण्याकरीता
		लाभार्थ्यांकडे अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्र असणे
		आवश्यक ठरते. अधिनियमातील कलम २ च्या खंड
		(ख) द्वारे प्रदान करण्यात आलेल्य अधिकाराचा वापर
		करुन महाराष्ट्र शासनाने जिल्हाधिका-यांकडून
		प्राधिकृत करण्यात येईल अशा उपविभागीय
		अधिकारी (महसूल) किंवा यथास्थिती उप
		जिल्हाधिकारी यांना उक्त अधिनियमाच्या
		प्रयोजनासाठी सक्षम प्राधिकारी म्हणून नियुक्त
		करण्यात आलेले आहे. सक्षम प्राधिकारी यांचेकडून
		जातीचा दाखला प्राप्त करुन घेण्यासाठी कोणती
		कागदपत्रे सादर करणे आवश्यक आहे तसेच
		अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्र देण्यासाठी किंवा
		प्रमाणपत्राचा अर्ज नाकारण्यासाठी सक्षम प्राधिका-
		यांने अनुसरावयाची कार्यपथ्दती, अनुसूचित
		जमातीचे प्रमाणपत्र मिळण्याचा अर्ज सक्षम प्राधिका-
		याकडून फेटाळण्यात आला असेल, तर अर्जदारास
		तीस दिवसाच्या आत संबंधीत अपीलीय अधिका- यांकडे अपील करण्याची तरतूद याबाबत सर्व
		कार्यपद्मती उपरोक्त नियमामधील नियम ३,४ व ८
		मध्ये विशद करण्यात आलेली आहे.
		उपरोक्त नियमांमध्ये अनुसूचित जमातीचा दावा
		जन्तम् । नयनामञ्य अनुसूचित जमाताचा दावा

		करणा-या व्यक्तीस अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्राची
		पडताळणी करण्यासाठीची सर्व कार्यपध्दती नियम
		क्रमांक ११ व १२ मध्ये विराद करण्यात आलेली
		आहे.
8.	सेवा मिळविण्यासाठी नागरिकांची पात्रता	अर्जदार हा भारतीय नागरीक असावा. तसेच अर्जदार
		अनुसूचित जमातीचा असावा व त्याचे अनुसूचित
		जमातीचे प्रमाणपत्र संबंधीत अनुसूचित जमाती
		प्रमाणपत्र तपासणी समितीने पडताळणी अंती वैध
		ठरविलेले असावे.
4.	अर्जाचा मान्यता प्राप्त नमुना	सोबत जोडला आहे.
ξ.	अर्ज कुठे उपलब्ध आहे.	ऑनलाईन
		https://etribevalidity.mahaonline.gov.in/ हया लिंकवर
9.	अर्जाची किंमत असल्यास किती	
		अर्ज ऑनलाईन उपलब्ध करुन देण्यात आलेले आहेत.
6.	शुल्क भरावे लागते काय? किती	नाही
9.	कोणती कागद पत्रे जोडावयाची	
		अनुसूचित जमाती प्रमाणपत्रे प्राप्त करण्याकरीता
		उपरोक्त नियमामधील नियम ३(३) नुसार
		अर्जदाराने कागदपत्रे सादर करणे बंधनकारक आहे.
		अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्र पडताळणी करुन
		घेण्याकरीता अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्र तपासणी
		समितीस उपरोक्त नियमातील तरतूद क्रमांक १९(२)
		मध्ये नमूद केलेली कागदपत्रे सादर करणे बंधनकारक
80.	अविश्वक लगाराजांनी गर्नेस ने कांच्य	आहे.
	आवश्यक कागदपत्रांची पुर्तता केल्यानंतर किती कालावधीत सेवा पुरविली जाईल	
	नगराविकार स्वा वुरायला भारत	अर्ज संबंधीत सक्षम प्राधिकारी १ महिन्याच्या
		कालावधीत निकाली काढतील.
		अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्र पडताळणीकरीता
		अनुसूचित जमाती प्रमाणपत्र तपासणी समितीस प्राप्त
		झाल्यांनतर अर्जदाराचा दावा सत्य असल्याबाबत
		समितीस खात्री पटल्यास समिती वैधता प्रमाणपत्र
		निर्गमित करील. अर्जदाराचा दावा समाधानकारक
		आढळून न आल्यास समिती प्राप्त प्रकरणी
		नियमातील नियम क्रमांक १२ मध्ये नमूद केलेल्या
38.	मोर्च विक्रिय सम्मान्त्री । स्ट्रिय सम्मान्त्री	तरतूरीचा वापर करुन निर्णय घेईल.
11.	सेवा विहित कालावधीत पुरविली न गेल्यास ज्यांच्याकडे	अनुसूचित जमाती प्रमाणपत्र निर्गमित करण्यास
	तकार करता येईल, तो अधिकारी (अपिलीय अधिकारी) व त्यांचा दुरध्वनी क्रमांक	संबंधीत उपविभागीय अधिका-यांनी नकार दिल्यास
	प (वाचा पूरव्यना क्रामाक	त्यांचे निर्णयविरुध्द संबंधीत कार्यक्षेत्रातील अनुसूचित
		जमाती प्रमाणपत्र तपासणी समितीकडे उपरोक्त
		नियमातील कलम ८(१) अन्वये अपील करण्याची
		तरतूद आहे.
		अनुसूचित जमाती प्रमाणपत्र तपासणी समितीने
		अर्जदाराने प्रमाणपत्र अवैध ठरविल्यास अर्जदारास
		संबंधीत मा.उच्च न्यायालयात दार मागता येते.
		अनुसूचित जमाती प्रमाणपत्र तपासणी कार्यक्षेत्र,
		पत्रव्यवहाराचा पत्ता संशोधन अधिकारी,आदिवासी
		संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, महाराष्ट्र राज्य, पुणे -१
		090-96333083

१२.	अपिलोय अधिकारी यांच्याकडे तक्रार काढण्यासाठीचा कालावधी	निकाली	अनुसूचित जमाती प्रमाणपत्र तपासणी समितीक प्राप्त झालेल्य अपिल प्रकरणी समिती ती महिन्याच्या कालावधीमध्ये योग्य् व उचित आदेश निर्गमित करेल.
			मा. उच्च न्यायालयात अनुसूचित जमाती प्रमाणप तपासणीच्या निर्णयविरुध्द दाखल होणा-या याचिक प्रकरणात मा.उच्च न्यायालय प्रचलित पध्दती कार्यवाही करते.

****